

طرح دوره دروس آداب پزشکی مقطع علوم پایه
ویرایش ۱۴۰۲

تهیه کنندگان برنامه:
معاونت آموزش علوم پایه دانشکده پزشکی
تلفن تماس: ۰۷۱۳۲۰۸۴۰۷۵

فهرست مطالب

۴.....	طرح دوره آداب پزشکی ۱
۵.....	طرح دوره آداب پزشکی ۲
۶.....	طرح دوره آداب پزشکی ۳
۷.....	طرح دوره آداب پزشکی ۴
.....	ارزشیابی دروس آداب در کوریکولوم دانشجویان پزشکی

مقدمه

پزشکی از جمله حرفه های مقدسی است که با هدف حفظ و ارتقای سلامت، به تشخیص، درمان و پیشگیری از بیماری ها می پردازد. رشته پزشکی در مقطع دکتری عمومی¹ پایه و بنیان تمام شاخه های تخصصی پزشکی به شمار می رود و از این رو، کسب مهارت های مورد انتظار در این دوره نه تنها برای ارائه مناسب خدمات پزشکان عمومی به جامعه ضروری است، بلکه موفقیت در دوره های تخصصی و فوق تخصصی نیز مستلزم طی صحیح فرآیند طبیب شدن در دوره پزشکی عمومی می باشد. دانش آموختگان پزشکی عمومی، دانش هنر و مهارت تشخیص، درمان و پیشگیری از بیماری ها را از طریق کسب دانش ضروری در علوم پایه پزشکی و شاخه های مختلف علوم بالینی، تمرین و ممارست در به کارگیری این علوم در مواجهه با بیماران و مراجعین و نیز تمرین و تکرار مهارت های عملی به دست می آورند. به علاوه لازم است به موازات کسب دانش و مهارت، به رشد اجتماعی و حرفه ای لازم برای احراز صلاحیت شغل طبابت از طریق مشارکت هدایت شده، هدفمند و توأم با باز اندیشی در تعاملات حرفه ای در طول تحصیل به خصوص در ضمن کارآموزی و کارورزی دست یابند.

¹ -Medicine of Doctor (MD)

هوالحکیم

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی
معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

طرح دوره «آداب ۱»

جدول شماره ۱: اطلاعات کلی درس جهت سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲

اطلاعات درس

نام درس: آداب ۱	تعداد واحد: ۵/ واحد عملی (۱۷ ساعت)
گروه هدف: دانشجویان پزشکی	پیش نیاز درس: ندارد
گروه آموزشی ارائه دهنده درس: مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی	شماره درس:

اطلاعات استاد مسئول درس

نام و نام خانوادگی: دکتر میترا امینی	مرتبه علمی: استاد	گروه آموزشی: آموزش پزشکی
--------------------------------------	-------------------	--------------------------

اطلاعات تماس:

- نشانی محل کار: شیراز، خ نشاط، سالن سینا و صدرا، طبقه دوم، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
- ایمیل: mitraamini@yahoo.com
- تلفن محل کار: ۰۷۱-۳۲۳۳۳۰۶۴
- ساعات دسترسی به استاد:

اطلاعات استاد همکار درس

نام و نام خانوادگی: دکتر محبوبه صابر	مرتبه علمی: استادیار	گروه آموزشی: اخلاق پزشکی
--------------------------------------	----------------------	--------------------------

اطلاعات تماس:

- نشانی محل کار: شیراز، خ نشاط، سالن سینا و صدرا، طبقه دوم، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
- ایمیل:
- تلفن محل کار: ۰۷۱-۳۲۳۳۳۰۶۴ داخلی
- ساعات دسترسی به استاد:

اطلاعات استاد همکار درس

نام و نام خانوادگی: دکتر محمد علی فقیهی	مرتبه علمی:	گروه آموزشی: آموزش پزشکی
---	-------------	--------------------------

اطلاعات تماس:

- نشانی محل کار: شیراز، خ نشاط، سالن سینا و صدرا، طبقه دوم، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
- ایمیل:
- تلفن محل کار: ۰۷۱-۳۲۳۳۳۰۶۴ داخلی
- ساعات دسترسی به استاد:

جدول شماره ۲: معرفی درس

معرفی درس (با توجه به اهداف کاربردی و کوریکولوم)

۱. مجموعه توانمندی های مورد انتظار از دانش آموختگان دوره پزشکی عمومی آشنا باشد.
۲. با مفاهیم اخلاقی و اصول رفتار حرفه ای در طب آشنا شود.
۳. با اصول یادگیری و برنامه ریزی موثر آشنا باشد.
۴. با دانش پایه مهارت های ارتباطی بین فردی آشنا باشد.
۵. مهارت های مطالعه و مدیریت زمان را در تنظیم فعالیت های آموزش خود به کار ببندد.
۶. با استفاده از مهارت مدیریت زمان و مطالعه، برنامه موثری برای یادگیری ارایه دهد.

اهداف درس

هدف کلی: ایجاد آداب و مهارت جهت رسیدن به توانمندی یک پزشک عمومی و آشنایی دانشجویان با مفاهیم آداب پزشکی و اخلاق پزشکی، آشنایی و تمرین مهارت های مطالعه، مهارت های ارتباطی، مدیریت زمان

اهداف اختصاصی:

اهداف شناختی:

۱. دانشجویان بتوانند اهداف دروس آداب پزشکی ۱ را توضیح دهد.
۲. دانشجویان بتوانند اهداف درس مرتبط به اخلاق پزشکی را توضیح دهد.
۳. انتظاراتی که از وی در این درس وجود دارد را توضیح دهد.
۴. دانشجویان بتوانند روند ارزیابی در این درس را بیان کنند.
۵. دانشجویان به درس تمایل و انگیزه داشته باشند.
۶. دانشجویان نقش خود را به عنوان پزشک توضیح دهد.
۷. دانشجویان به جایگاه حرفه ای خود حساسیت نشان دهند.

اهداف مهارتی:

۱. قوانین حاکم بر یادگیری را با ذکر مثال توضیح دهد.
۲. دانشجویان بتوانند انواع حافظه و فعالیتهای مرتبط با هر یک و اصول بهبود حافظه و سبکهای مطالعه را توضیح دهد.
۳. دانشجویان به مهارت های مطالعه اهمیت دهند.
۴. دانشجویان مهارت تندخوانی را در مطالعه استفاده نمایند.
۵. در فعالیتهای تحصیلی خود از مدیریت زمان استفاده نمایند.
۶. دانشجویان مهارت ارتباط کلامی و غیرکلامی را رعایت نمایند.
۷. دانشجویان مهارت ارتباط موثر را توضیح دهند.
۸. دانشجویان نقض مهارت بین فردی را شناسایی کنند.
۹. دانشجویان بتوانند در ارتباطات با استادان مهارت ارتباطی موثر را نشان دهند.
۱۰. دانشجویان مهارت گوش دادن فعال را به کار گیرند.

اهداف نگرشی:

۱. دانشجویان بتوانند نقش خود را به عنوان دانشجوی پزشکی توضیح دهد.
۲. دانشجویان به جایگاه حرفه ای و حساسیت های اخلاقی رشته پزشکی توجه کنند.
۳. دانشجویان نسبت به این درس علاقه نشان دهند.
۴. دانشجویان به ظاهر مناسب و رفتار دانشجویان توجه کنند.

۵. دانشجوی اصول اخلاق پزشکی را بیان کند.
۶. دانشجوی مصادیق رعایت نکردن اخلاق را رعایت کند.
۷. دانشجوی اصول اخلاق پزشکی را ذکر نماید.
۸. دانشجوی تکالیف خود را به موقع ارایه دهد.

روش ارائه درس

راهبرد آموزشی

این درس به شیوه تدریس گروهی و با رویکرد آموزشی یادگیری ترکیبی ارائه می شود. در این ترم، محتوای کل دوره در سامانه نوید بارگزاری می شود. دوره به صورت کاملاً حضوری و کارگاهی می باشد.

روش تدریس حضوری

کار در کارگاه های از پیش تنظیم شده و ارایه اسلاید، جلسه پرسش و پاسخ و Problem Base Learning

روش تدریس الکترونیکی

محتوای دوره به طور کامل در سامانه نوید به صورت فیلم بارگزاری می شود. این فیلم ها جهت یادگیری بهتر دانشجویان گرامی، قبل از شروع آموزش حضوری ارائه می شود. دانشجویان برای آمادگی در کلاس حضوری فیلم های مورد نظر را مشاهده کرده و در کلاس عملی تحت ارزشیابی قرار می گیرد.

منابع آموزشی

منابع آموزشی اصلی:

۱. اسلایدهای تدریس شده در کلاس.

2. Teaching and assessing communication skills in medical undergraduate training, Tejinder.

منابع آموزشی کمکی:

- مهارت های ارتباطی در پزشکی، مارگریت لوید، ترجمه: دکتر احمدضا زمانی، ۱۳۹۳.

تجهیزات و امکانات آموزشی

- تمام کارگاه ها در سالن کنفرانس مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی برگزار می شود.

نمره	شبهه ارزشیابی دانشجوی	نوع ارزشیابی
۲	کار در گروه کوچک با هدایت مدرس و ارایه نتایج در هر گروه	ارزشیابی تکوینی (میان دوره)
۶	حضور در جلسات کلاسی	ارزشیابی پایانی
۴	تمرین عملی بخش مهارت ارتباطی	(پایان دوره)

۴
۴
۲

تمرین عملی بخش ارتباط با بیمار و اخلاق پزشکی

تمرین عملی بخش مدیریت زمان و یادگیری

ارسال به موقع تکالیف

جمع کل : ۲۰ نمره

در خصوص تفاوت تکالیف و پروژه:

۱ - تکالیف طول ترم با پروژه پایان ترم تفاوت دارند. در تکالیف طول ترم هدف مطالعه منابع و یادگیری توسط دانشجو است.

اما در پروژه پایان ترم فعالیت خاصی در راستای به کار بردن آموخته ها است. این درس پروژه ندارد.

۲ - چنانچه دانشجو بیش از یک هفته پس از موعد مشخص شده، تکالیف خود را ارسال کند نمره آن تکالیف را کسب نخواهد کرد. لازم به ذکر است که تکالیف باید از طریق سامانه نوید ارسال گردد تا مورد بررسی قرار گیرد و تکالیف ارسال شده از سایر سامانه ها و ... مورد بررسی قرار نخواهد گرفت.

ارزشیابی برنامه: لطفا در انتهای ترم برای ارزشیابی ترمی به لینکی که با همین عنوان در سایت دانشکده قرار داده شده است مراجعه بفرمایید.

جدول شماره ۳: زمان بندی جلسات درس

گروه هدف: دانشجویان دکتری یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی	سال ورودی: بهمن ۹۹	زمان ارائه درس: ۲		
روز	تاریخ	ساعت	عنوان جلسات	استاد
۱	چهارشنبه	۹۹/۱۲/۱۲	•	
	به	۱۴:۳۰ - ۱۲:۳۰		
۲	چهارشنبه		•	
۳	چهارشنبه		•	
۴	چهارشنبه		•	
۵	چهارشنبه		•	
۶	چهارشنبه		•	
۷	چهارشنبه		•	
۸	چهارشنبه		•	
۹	چهارشنبه		•	
۱۰	چهارشنبه		•	
۱۱	چهارشنبه		•	
۱۲	چهارشنبه		•	
۱۳	چهارشنبه		•	
۱۴	چهارشنبه		•	
۱۵	چهارشنبه		•	
۱۶	چهارشنبه		•	
۱۷	چهارشنبه		•	
۱۸	چهارشنبه		•	

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی
 معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

طرح دوره «آداب ۲»

جدول شماره ۱: اطلاعات کلی درس جهت سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲

اطلاعات درس

تعداد واحد: ۵/ واحد عملی	نام درس: آداب ۲
پیش نیاز درس: ندارد	گروه هدف: دانشجویان پزشکی
شماره درس: ۱۲۱۳۰	گروه آموزشی ارائه دهنده درس: مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

اطلاعات استاد مسئول درس

نام و نام خانوادگی: دکتر میترا امینی	مرتبه علمی: استاد	گروه آموزشی: آموزش پزشکی
--------------------------------------	-------------------	--------------------------

اطلاعات تماس:

- نشانی محل کار: شیراز، خ نشاط، سالن سینا و صدرا، طبقه دوم، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
- ایمیل: mitraamini@yahoo.com
- تلفن محل کار: ۰۷۱-۳۲۳۳۳۰۶۴
- ساعات دسترسی به استاد:

اطلاعات استاد همکار درس

نام و نام خانوادگی: دکتر محبوبه صابر	مرتبه علمی: استادیار	گروه آموزشی: اخلاق پزشکی
--------------------------------------	----------------------	--------------------------

اطلاعات تماس:

- نشانی محل کار: شیراز، خ نشاط، سالن سینا و صدرا، طبقه دوم، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
- ایمیل:
- تلفن محل کار: ۰۷۱-۳۲۳۳۳۰۶۴ داخلی
- ساعات دسترسی به استاد:

اطلاعات استاد همکار درس

نام و نام خانوادگی: دکتر محمد علی فقیهی	مرتبه علمی:	گروه آموزشی: آموزش پزشکی
---	-------------	--------------------------

اطلاعات تماس:

- نشانی محل کار: شیراز، خ نشاط، سالن سینا و صدرا، طبقه دوم، مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی
- ایمیل:
- تلفن محل کار: ۰۷۱-۳۲۳۳۳۰۶۴ داخلی
- ساعات دسترسی به استاد:

جدول شماره ۲: معرفی درس

معرفی درس (با توجه به اهداف کاربردی و کوریکولوم)

۷. مجموعه توانمندی های مورد انتظار از دانش آموختگان دوره پزشکی عمومی آشنا باشد.
۸. با مفاهیم کار گروهی و کار تیمی آشنا شود.
۹. با اصول بازاندیشی و تحلیل تجارب موثر آشنا باشد.
۱۰. با شیوه حل تعارض آشنا باشد.
۱۱. مولفه های تفکر را در تنظیم فعالیت های آموزش خود به کار ببندد.

اهداف درس

هدف کلی: دانشجو با اصول کار تیمی، تکنیک های حل تعارض، تصمیم گیری و حل مساله آشنا باشد. مراحل بازاندیشی و کارکرد آن در تحلیل تجارب را توضیح دهد.

اهداف اختصاصی:

اهداف شناختی:

۱. دانشجو بتواند اهداف دروس آداب پزشکی ۲ را توضیح دهد.
۲. دانشجو بتواند سه سبک ارتباطی را نام برده و تفاوت آنها را ذکر کند.
۳. دانشجو بتواند اثرات مثبت و منفی هر سبک را توضیح دهد.
۴. دانشجو در برخورد با انتقادهای اعضای گروه، رفتاری نقد پذیر نشان دهد.
۵. دانشجو بتواند تکنیک حل تعارض را بیان کند.
۶. دانشجو بتواند تکنیک جراتمندی را نام ببرد و مثال بزند.
۷. مهارت های حل مسئله از طریق خلاقیت، هوش هیجانی، مدیریت خطرات را بیان کند.
۸. دانشجو بتواند استاندارد تفکر را افتراق بدهد.
۹. دانشجو بتواند مولفه و گزاره های تفکر را توضیح دهد.

مهارتی و نگرشی:

۱. دانشجو بتواند تفاوت تیم و گروه را تشخیص دهد.
۲. مراحل تشکیل گروه را نام ببرد و با سایر دانشجویان کار گروهی انجام دهد و همکاری موثر داشته باشد.
۳. دانشجو علاقه مند به کارهای تیمی باشد.
۴. دانشجو بتواند مراحل بازاندیشی و کارکرد آن در تحلیل تجارب را توضیح دهد.
۵. شیوه های بازاندیشی را در تجارب زندگی فردی و حرفه ای خود بکار بگیرد.
۶. دانشجو بتواند از روش حل تعارض برای بهبود ارتباط بین فردی توجه و علاقه داشته باشد.
۷. دانشجو بتواند ارزیابی و تفسیر اطلاعات برای قضاوت آگاهانه را در ارتباط بین فردی تشخیص دهد.

اهداف مهارتی:

۱. دانشجو بتواند انواع تعارض را نام ببرد و روش های حل تعارض را توضیح دهد.
۲. دانشجو بتواند مراحل حل مساله را نام ببرد و در یک نمونه فرضی به کار گیرد.
۳. دانشجو بتواند تفاوت حل مساله و تصمیم گیری را توضیح دهد.
۴. دانشجو بتواند کار گروهی و همکاری موثر انجام دهد.
۵. دانشجو برای تعارضات بین فردی راه حل ارائه نماید.

۶. مطالب ارایه شده و مولفه های فکری مرتبط با آن را بر اساس استاندارد تفکر نقد نماید.
۷. کنترل استرس را در باز اندیشی موثر نشان دهد.

روش ارائه درس

راهبرد آموزشی

این درس به شیوه تدریس کلاسی و با رویکرد آموزشی حل مساله ارائه می شود و بخشی از تم طولی آداب حرفه ای است.

روش تدریس حضوری

کار در کارگاه های از پیش تنظیم شده و ارایه اسلاید، جلسه پرسش و پاسخ و Problem Base Learning

روش تدریس الکترونیکی

محتوای دوره به طور کامل در سامانه نوید به صورت فیلم بارگزاری می شود. این فیلم ها جهت یادگیری بهتر دانشجویان گرامی، قبل از شروع آموزش حضوری ارائه می شود. دانشجویان برای آمادگی در کلاس حضوری فیلم های مورد نظر را مشاهده کرده و در کلاس عملی تحت ارزشیابی قرار می گیرد.

منابع آموزشی

منابع آموزشی اصلی:

۱. اسلایدهای تدریس شده در کلاس.
۲. مهارت ابراز وجود و جراتمندی مهدی فتحی، انتشارات شهیدی پور.

منابع آموزشی کمکی:

- مهارت های تصمیم گیری و حل مساله نویسنده: محمد همتی فر علی روزبه نیا مهدی تیموری انتشارات: ساکو

تجهیزات و امکانات آموزشی

- تمام کارگاه ها در سالن کنفرانس مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی برگزار می شود.

نوع ارزشیابی	شیوه ارزشیابی دانشجوی	نمره
ارزشیابی تکوینی (میان دوره)	کوئیز	۲
ارزشیابی پایانی (پایان دوره)	حضور در جلسات کلاسی	۴
	تمرین عملی بخش کار تیمی	۴
	تمرین عملی بخش حل مسأله و تصمیم گیری	۴
	تمرین عملی بخش جرات مندی	۴
	ارسال به موقع تکالیف	۲
جمع کل : ۲۰ نمره		

در خصوص تفاوت تکالیف و پروژه:

- ۳ - تکالیف طول ترم با پروژه پایان ترم تفاوت دارند. در تکالیف طول ترم هدف مطالعه منابع و یادگیری توسط دانشجو است. اما در پروژه پایان ترم فعالیت خاصی در راستای به کار بردن آموخته ها است. این درس پروژه ندارد.
- ۴ - چنانچه دانشجو بیش از یک هفته پس از موعد مشخص شده، تکالیف خود را ارسال کند نمره آن تکالیف را کسب نخواهد کرد. لازم به ذکر است که تکالیف باید از طریق سامانه نوید ارسال گردد تا مورد بررسی قرار گیرد و تکالیف ارسال شده از سایر سامانه ها و ... مورد بررسی قرار نخواهد گرفت.
- ۵ - بعد از اتمام ترم تا سه روز پس از اعلام نتایج، دانشجویان می توانند اعتراض خود را نسبت به سوالات یا نتایج در سامانه سما ثبت نمایند یا از طریق ایمیل مسئول درس اعلام نمایند تا توسط مدرس آن (و در صورت نیاز گروه) بررسی شود. مورد اعتراض به استاد مربوطه ارجاع داده شده و براساس نظر ایشان و در نهایت مدیر گروه تصمیم گیری خواهد شد و نتیجه حداکثر سه روز پس از اعتراض دانشجو، در سامانه سما به اطلاع وی خواهد رسید.

ارزشیابی برنامه: لطفا در انتهای ترم برای ارزشیابی ترمی به لینکی که با همین عنوان در سایت دانشکده قرار داده شده است مراجعه بفرمایید.

جدول شماره ۳: زمان بندی جلسات درس

زمان ارائه درس	سال ورودی: بهمن ۹۹	گروه هدف: دانشجویان دکتری یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی		
		عنوان جلسات	ساعت	تاریخ
دکتر زارع	مهارت بازاریابی و تعامل و تجارب حرفه طب			۱
دکتر رضایی	تکنیک های حل تعارض			۲
دکتر کشاورزی	مولفه های تفکر (مهارت های تفکر)	شنبه	شنبه	شنبه
		۱۴۰۱/۷/۲۳	۱۴۰۱/۷/۲۳	۱۴۰۱/۷/۲۳
		ساعت ۸-۱۰	ساعت ۸-۱۰	ساعت ۸-۱۰
دکتر فقیهی	اصول کار تیمی	شنبه	شنبه	شنبه
		۱۴۰۱/۷/۳۰	۱۴۰۱/۷/۳۰	۱۴۰۱/۷/۳۰
		ساعت ۸-۱۰	ساعت ۸-۱۰	ساعت ۸-۱۰
دکتر پرویزی	روش تحقیق (۱)	شنبه	شنبه	شنبه
		۱۴۰۱/۸/۷	۱۴۰۱/۸/۷	۱۴۰۱/۸/۷
		ساعت ۸-۱۰	ساعت ۸-۱۰	ساعت ۸-۱۰
دکتر پرویزی	روش تحقیق (۲)	شنبه	شنبه	شنبه
		۱۴۰۱/۸/۱۴	۱۴۰۱/۸/۱۴	۱۴۰۱/۸/۱۴
		ساعت ۸-۱۰	ساعت ۸-۱۰	ساعت ۸-۱۰
دکتر پرویزی	افتراق مجلات علمی معتبر از مجلات جعلی	شنبه	شنبه	شنبه
		۱۴۰۱/۸/۲۱	۱۴۰۱/۸/۲۱	۱۴۰۱/۸/۲۱
		ساعت ۸-۱۰	ساعت ۸-۱۰	ساعت ۸-۱۰

هوالحکیم

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی
معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

طرح دوره «نام درس»

جدول شماره ۱: اطلاعات کلی درس

اطلاعات درس

تعداد واحد: ۰,۵ واحد عملی پیش نیاز درس: ندارد شماره درس:	نام درس: آداب پزشکی ۳ گروه هدف: دانشجویان رشته پزشکی گروه آموزشی ارائه دهنده درس: آموزش پزشکی
--	---

اطلاعات استاد مسئول درس

گروه آموزشی: آموزش پزشکی	مرتبه علمی: استاد	نام و نام خانوادگی: دکتر میترا امینی اطلاعات تماس: <ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: ایمیل: تلفن محل کار: داخلی ساعات دسترسی به استاد:
--------------------------	-------------------	--

اطلاعات استاد همکار درس

گروه آموزشی: .	مرتبه علمی:	نام و نام خانوادگی: اطلاعات تماس: <ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز، ایمیل: تلفن محل کار: داخلی ساعات دسترسی به استاد:
----------------	-------------	--

اطلاعات استاد همکار درس

گروه آموزشی: یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی	مرتبه علمی:	نام و نام خانوادگی: اطلاعات تماس: <ul style="list-style-type: none"> نشانی محل کار: شیراز، ایمیل: تلفن محل کار: داخلی ساعات دسترسی به استاد:
---	-------------	--

جدول شماره ۲: معرفی درس

این درس که در قالب ۵،۰ واحد عملی کارگاه (۱۷ ساعت) شامل کارگاه خطاهای شناختی و خطاهای پزشکی و کارگاه مواجهه زودرس بالینی برنامه ریزی شده است.

این دوره ضمن فراهم سازی فرصت آشنایی دانشجویان علوم پایه با محیط بالین در قالب برنامه مواجهه زودرس، به معرفی نقش و عملکرد اعضای تیم درمان در همکاری بین حرفه ای می پردازد. همچنین در این دوره ساختار نظام مند نقش پزشک در آن تشریح و معرفی می گردد. با توجه به لزوم افتراق ارتباط توام با همدلی در مقابل همدردی، در این دوره انتظار می رود فرصت آشنایی و تمرین مهارت همدلی فراهم شود. در انتها مرور کلی بر شایعترین خطاهای شناختی و استدلالی با هدف ارتقا مهارت های استدلال صحیح در دانشجویان صورت می گیرد. در پایان دوره از دانشجویان انتظار می رود که با این اصول آشنا شده و دانش و مهارت کافی برای استفاده از آن ها بدست آورند.

اهداف درس

هدف کلی:

هدف کلی یا شرح درس بر اساس برنامه آموزشی دوره (کوریکولوم):
- دانشجویان به ضوابط و اصول اخلاقی در فضای مجازی آشنا باشند.
دانشجو ضمن آشنایی با جایگاه حرفه ای پزشک، ساختار، سلسله مراتب و وظایف هر یک از اجزا شبکه سلامت را شرح دهد.
دانشجو با اصول کلی همدلی آشنا باشد.

اهداف اختصاصی

اهداف شناختی

- ۱) به ضوابط و شرایط حاکم بر محیط بالین آشنا باشد.
- ۲) نسبت به عملکرد اعضای تیم درمان و نقش آن ها در همکاری بین حرفه ای آشنا باشد.
- ۳) ضمن آشنایی با جایگاه حرفه ای یک پزشک در جامعه و نظام سلامت، ساختار، سلسله مراتب و وظایف هر یک از اجزا شبکه بهداشت و درمان کشور را شرح دهد.
- ۴) خطاهای استدلال (سفسطه) و خطاهای شناختی را توضیح دهد.
- ۵) اصول کلی آرایه همدلی را از همدردی افتراق دهد.
- ۶) با منشور اخلاق حرفه ای در بالین آشنا باشد.
- ۷) دانشجو بتواند اهداف دروس آداب پزشکی و انتظاراتی که از او در این درس وجود دارد را توضیح دهد.
- ۸) دانشجو بتواند اصول همدلی را نام ببرد و مهارت همدلی را در تمرین های گروهی به کار گیرد. و موارد نقض همدلی را در روابط دیگران شناسایی کند.
- ۹) دانشجو بتواند اصول اخلاق حرفه ای در فضای مجازی را توضیح دهد و آسیب های عدم رعایت آن را نام ببرد.
- ۱۰) دانشجو بتواند اهداف مواجهه زودرس بالینی را نام ببرد.
- ۱۱) دانشجو روابط پزشک و بیمار را مشاهده و بر اساس چک لیست مهارتها، سطح کاربرد مهارتهای ارتباطی، اخلاقی و حرفه ای آنها را تشخیص و ارزیابی نماید.
- ۱۲) دانشجو مشاهدات بالینی خود را مطرح کرده و خطاهای ارتباطی و هیجانی آن را مشخص نماید. دانشجو بتواند مشاهدات خود را تحلیل و از روش یادگیری کلب استفاده نماید.

اهداف مهارتی

- ۱۳) اصول رفتار حرفه ای را در عملکرد خود و در مواجهه با محیط مجازی رعایت نماید.
- ۱۴) علاوه بر محیط دانشگاهی در محیط بالینی (مواجهه زودرس) نیز رفتار و ظاهر مناسب با شان پزشک را داشته باشد.
- ۱۵) توانایی به کارگیری مهارت همدلی را داشته باشد.
- ۱۶) با در نظر گرفتن خطاهای استدلال (سفسطه) و خطاهای شناختی، استدلال و گمانی منطقی داشته باشد.
- اهداف نگرشی
- ۱۷) درستکاری و حفظ شان پزشکی در محیط مجازی را مراعات کند.
- ۱۸) نسبت به شناسایی و کنترل اشتباهات و خطاهای شناختی ذهن توجه نشان دهد.
- ۱۹) به برقراری ارتباط توأم با همدلی در برابر دوستان و خانواده و در برخورد با بیمار و خانواده وی اهمیت دهد.

روش ارائه درس

راهبرد آموزشی

روش تدریس حضوری

کلاس حضوری و سی دی مولتی مدیا

روش تدریس الکترونیکی

.....

منابع آموزشی

منابع آموزشی اصلی

- اسلایدهای تدریس شده و فایل های بارگذاری شده در سامانه نوید.
- بهداشت روانی ساپینگتون ترجمه حسین شاهی برواتی ۱۳۹۹
- مهارت های ارتباطی در پزشکی، مارگریت لوید، ترجمه: دکتر احمدضا زمانی ۱۳۹۳

منابع آموزشی کمکی

•

تجهیزات و امکانات آموزشی

•

•

نمره	شیوه ارزشیابی دانشجو	نوع ارزشیابی
۶	• تمرین عملی بخش همدلی	ارزشیابی
۶	• تمرین عملی بخش مواجهه ۱	
۶	• تمرین عملی بخش مواجهه ۲	
۲	• ارسال به موقع تکالیف و تمرین ها	
۲۰	جمع کل	

ارزشیابی برنامه: لطفا در انتهای ترم برای ارزشیابی ترمی به لینکی که با همین عنوان در سایت دانشکده قرار داده شده است مراجعه بفرمایید.

جدول شماره ۳: زمان بندی جلسات درس

زمان ارائه درس: ۲	سال ورودی: بهمن ۹۹	گروه هدف: دانشجویان دکتری یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی			
استاد	عنوان جلسات	ساعت	تاریخ	روز	
	خطاهای شناختی	۱۵-۱۳	۱۴۰۱/۷/۱۱	دوشنبه	۱
	آشنایی با اهداف دروس آداب پزشکی	۱۵-۱۳	۱۴۰۱/۷/۱۸	دوشنبه	
	آشنایی به مهارت های همدلی	۱۵-۱۳	۱۴۰۱/۷/۲۵	دوشنبه	۲
	آشنایی با نقش اعضای تیم درمان و اصول همکاری بین حرفه ای	۱۵-۱۳	۱۴۰۱/۸/۲	دوشنبه	۳
	نحوه استدلال منطقی، مغلطه	۱۵-۱۳	۱۴۰۱/۸/۹	دوشنبه	۴
	آشنایی با نقش حرفه پزشکی در جامعه و نظام سلامت	۱۵-۱۳	۱۴۰۱/۸/۱۶	دوشنبه	۵
	مقدمات استدلال بالینی و ارتباط آن با علوم پایه	۱۵-۱۳	۱۴۰۱/۸/۲۳	دوشنبه	۶
	تماس زودرس با بیمار	۱۵-۱۳	۱۴۰۱/۸/۳۰	دوشنبه	۷
					۸
					۹
					۱۰

هوالحکیم

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی
معاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

طرح دوره «نام درس»

جدول شماره ۱: اطلاعات کلی درس

اطلاعات درس

تعداد واحد: ۰,۵ واحد عملی پیش نیاز درس: ندارد شماره درس:	نام درس: آداب پزشکی ۴ گروه هدف: دانشجویان رشته پزشکی گروه آموزشی ارائه دهنده درس: آموزش پزشکی، دانشکده پزشکی و دانشکده پرستاری
--	--

اطلاعات استاد مسئول درس

نام و نام خانوادگی: خانم دکتر معصومه رامبد
مرتبه علمی: دانشیار
گروه آموزشی: پرستاری

اطلاعات تماس:

- نشانی محل کار: دانشکده پرستاری مامایی دانشگاه علوم پزشکی شیرا
- ایمیل: rambodma@yahoo.com
- تلفن محل کار:
- ساعات دسترسی به استاد:

اطلاعات استاد همکار درس

نام و نام خانوادگی: دکتر فاطمه شیرازی
مرتبه علمی: استادیار
گروه آموزشی: پرستاری.

اطلاعات تماس:

- نشانی محل کار: شیراز، دانشکده پرستاری مامایی دانشگاه علوم پزشکی شیراز
- ایمیل:
- تلفن محل کار:
- ساعات دسترسی به استاد:

اطلاعات استاد همکار درس

نام و نام خانوادگی: دکتر میترا امینی
مرتبه علمی: استاد
گروه آموزشی: آموزش پزشکی

اطلاعات تماس:

- نشانی محل کار: شیراز،
- ایمیل:
- تلفن محل کار:
- ساعات دسترسی به استاد:

معرفی درس (با توجه به اهداف کاربردی)

این درس با هدف آشنایی دانشجویان پزشکی با مهارت های عملی و بالینی پزشکی طراحی و اجرا می شود.

این درس که در قالب ۰,۵ واحد عملی کارگاه (۱۷ ساعت) شامل کارگاه خطاهای شناختی و خطاهای پزشکی و کارگاه مواجهه زودرس بالینی برنامه ریزی شده است. این درس با هدف آشنایی دانشجویان پزشکی با مهارت های عملی و بالینی پزشکی طراحی و اجرا می شود.

این دوره ضمن فراهم سازی فرصت آشنایی دانشجویان علوم پایه با محیط بالین در قالب برنامه مواجهه زودرس، به معرفی نقش و عملکرد اعضای تیم درمان در همکاری بین حرفه ای می پردازد. همچنین در این دوره ساختار نظام مند و نقش پزشک در آن تشریح و معرفی می گردد. با توجه به لزوم افتراق ارتباط توأم با همدلی در مقابل همدردی، در این دوره انتظار می رود فرصت آشنایی و تمرین مهارت همدلی فراهم شود. در انتها مرور کلی بر شایعترین خطاهای شناختی و استدلالی با هدف ارتقا مهارت های استدلال صحیح در دانشجویان صورت می گیرد. در پایان دوره از دانشجویان انتظار می رود که با این اصول آشنا شده و دانش و مهارت کافی برای استفاده از آن ها بدست آورند.

اهداف درس**هدف کلی:**

هدف کلی یا شرح درس بر اساس برنامه آموزشی دوره (کوریکولوم):

- آشنایی با مهارت های عملی و بالینی در پزشکی
- به مسئولیت ها و نقش های دانشجوی پزشکی در تیم درمان آشنا باشد.
- تکنیک های مدیریت خشم و استرس را بداند. با مفاهیم و اصول کلی مشاوره پزشکی و آموزش بیمار و دادن خبر بد آشنا باشد.
- با اصول صحیح ارائه سخنرانی آشنا باشد.

اهداف اختصاصی**اهداف شناختی**

- ۲۰) مسئولیت ها و نقش های دانشجوی پزشکی در تیم درمان را شرح دهد.
- ۲۱) نشانه ها و موقعیت های خشم برانگیز را در خود اعلام نماید.
- ۲۲) نشانه های ایجاد اضطراب را در خود نام برده و تکنیک های مقابله با استرس را شرح دهد.
- ۲۳) مفاهیم اصل و کلیات روش ها و کاربرد مشاوره در پزشکی و آموزش بیمار بیان نماید.
- ۲۴) اصول صحیح ارائه سخنرانی موثر را توضیح دهد.
- ۲۵) اصول صحیح ارائه فیدبک را شرح دهد.
- ۲۶) اصول صحیح طراحی ابزارهای دیداری شنیداری (از جمله پاورپوینت) علمی شرح دهد.
- ۲۷) دانشجوی بتواند بخشهای راهنمای عمومی اخلاق پزشکی را نام ببرد و اصول اخلاقی مرتبط با هر بخش را ذکر نماید.
- ۲۸) دانشجوی بتواند موقعیت های استرس زای خود را شناسایی نموده و تکنیکهای کاهش آن را به کار گیرد.
- ۲۹) دانشجوی بتواند مراحل دادن خبر بد و عناصر مهم آن را نام برده و در سناریوی فرضی بکار گیرد.
- ۳۰) دانشجوی بتواند اصول صحیح ارائه سخنرانی موثر را توضیح داده و اصول صحیح ارائه بازخورد را شرح دهد.

اهداف مهارتی

۳۱) شیوه های کنترل خشم و ابزار سازگارانه آن را در موقعیت های مورد نظر به کار گیرد .
۳۲) موقعیت های استرس آور را شناسایی کند و با استفاده از اصول مهارت مدیریت استرس به طور مناسبی با این موقعیت ها روبه رو شود.

۳۳) بتواند با توجه به اصول فن بیان ، به نحو مناسب یک سخنرانی را در محیط های دانشجویی ارائه کند.
۳۴) با استفاده از اصول طراحی علمی ، محتوای لازم دیداری شنیداری برای یک جلسه سخنرانی خود را آماده نماید.
۳۵) بتواند اصول ارائه فیدبک موثر را در موقعیت های مورد نظر بکار گیرد.

اهداف نگرشی

۳۶) به مراعات رفتارهایی که نشان دهنده درستکاری و حفظ شان پزشکی است پای بند باشد.
۳۷) به رعایت اصول رفتار حرفه ای در محیط بالینی اهمیت بدهد.
۳۸) نسبت به داشتن رویکرد اخلاقی در مواجهه با بیمار ، خانواده وی و در تعاملات حرفه ای خود احساس مسولیت کند.
۳۹) برای ارائه و دریافت فیدبک موثر به منظور ارتقا عملکرد خود و دیگران علاقه نشان دهد.

ایستگاه ۱: بهداشت دست

دانشجو در پایان آموزش در این ایستگاه باید بتواند:

۱. هدف از شستن دستها را شرح دهد
۲. شستشوی صحیح دست را به نحو صحیح انجام دهد
۳. نحوه استفاده از محلول شستشو را شرح دهد و به نحو صحیح hand rub دست ها را انجام دهد.

ایستگاه ۴-۲: اندازه گیری درجه حرارت، نبض و تنفس

دانشجو در پایان آموزش در این ایستگاه باید بتواند:

۱. آمادگی های لازم قبل از اندازه گیری TPR در بیمار را بررسی کند.
۲. دمای بدن را از طریق دهان، زیر بغل و رکتوم اندازه گیری کند.
۳. تعداد نبض و تنفس بیمار را شمارش کند.
۴. اندازه گیری دمای بدن را با استفاده از ترمومترهای دیجیتال، تمپانیک و نوار های حساس حرارتی انجام دهد.
۵. نمودار TPR را رسم نماید

ایستگاه ۵: اندازه گیری فشارخون

دانشجو در پایان آموزش در این ایستگاه باید بتواند:

۱. وسایل مورد نیاز در اندازه گیری فشارخون را نام ببرد
۲. آمادگی های لازم قبل از اندازه گیری فشارخون در بیمار را بررسی کند
۳. فشارخون بیمار را بصورت صحیح اندازه گیری کند
۴. اندازه گیری فشارخون را با استفاده از فشارسنج های دیجیتالی انجام دهد

ایستگاه ۶: تکنیک استریلیتی

دانشجو در پایان آموزش در این ایستگاه باید بتواند:

۱. ست استریل را به روش صحیح باز کند.
۲. وسایل و محلول ها را به ست استریل اضافه نماید.
۳. دستکش استریل را به روش صحیح پوشیده و خارج نماید (تکنیک باز)

ایستگاه ۷: تعویض پانسمان

دانشجو در پایان آموزش در این ایستگاه باید بتواند:

۱. تعویض پانسمان استریل خشک را به روش صحیح انجام دهد.

۲. مراقبت های پرستاری از انواع درن را انجام دهد.

ایستگاه ۸: گذاشتن سند بینی معده

دانشجو در پایان آموزش در این ایستگاه باید بتواند:

۱. دلایل گذاشتن (N/G Tube) را شرح دهد
۲. نحوه گذاشتن (N/G Tube) را به روش صحیح انجام دهد.
۳. مراقبت های لازم از (N/G Tube) را انجام دهد.

ایستگاه ۹: اصول دارو دادن آماده کردن داروهای تزریقی

دانشجو در پایان آموزش در این ایستگاه باید بتواند:

۱. مشخصات دستور داروئی را بیان کند.
۲. نحوه چک کردن کارت و کاردکس را بیان نماید
۳. نحوه آماده کردن دارو از کمد داروئی را انجام دهد.
۴. هشت اصل صحیح هنگام دارو دادن را لیست نماید
۵. روش ثبت داروی تجویز شده در پرونده را نشان دهد.
۶. قسمت های مختلف سرنگ و نیدل را نام ببرد.
۷. انواع سرنگ و نیدل را توضیح دهد.
۸. قسمت های مختلف سرنگ و نیدل که در زمان تزریق باید استریل بماند را نام ببرد.
۹. انواع فرآورده های تزریقی را نام ببرد. (آمپول، ویال و سرنگ های آماده تزریق)
۱۰. به روش صحیح دارو را از آمپول ویال بکشد.

ایستگاه ۱۰ و ۱۱: تزریق داخل جلدی و زیر جلدی

دانشجو در پایان آموزش در این ایستگاه باید بتواند:

۱. کارت داروئی را با کاردکس چک کند.
۲. محل های تزریق داخل جلدی و زیر جلدی را نام ببرد.
۳. تزریق داخل جلدی و زیر جلدی را به روش صحیح انجام دهد.
۴. تجویز دارو را در پرونده ثبت کند

ایستگاه ۱۲: تزریق عضلانی

دانشجو در پایان آموزش در این ایستگاه باید بتواند:

۱. - کارت داروئی را با کاردکس چک کند.
۲. محل های تزریق داخل عضله را نام ببرد.
۳. تزریق داخل عضله را به روش صحیح انجام دهد.
۴. تجویز دارو را در پرونده ثبت کند.

ایستگاه ۱۳: تزریق وریدی

دانشجو در پایان آموزش در این ایستگاه باید بتواند:

۱. وسایل مورد استفاده در تزریق وریدی را نام ببرد.
۲. برگه کنترل سرم را با کاردکس چک نماید.
۳. سرم را به شیوه صحیح آماده کند.
۴. رگ گیری را به صورت صحیح انجام دهد.
۵. قطرات سرم را به صورت صحیح تنظیم نماید

ایستگاه ۱۴ و ۱۵: خون گیری و اندازه گیری قند خون با گلوکومتر

دانشجو در پایان آموزش در این ایستگاه باید بتواند:

۱. انواع تیوب های خون گیری نام ببرید
۲. خون گیری را به صورت صحیح انجام دهد.
۳. نحوه اندازه گیری قند خون با گلوکومتر را به شیوه صحیح انجام دهد

ایستگاه ۱۶ و ۱۷: نکات اخلاقی در انجام پروسیجرها و فعالیت های بالینی

دانشجو در پایان آموزش در این ایستگاه باید بتواند:

۱. نکات اخلاقی را در قبل، حین و پس از انجام پروسیجرها و فعالیت های بالینی لازم است انجام دهد را شرح دهد.
۲. در هنگام انجام پروسیجرها و فعالیت های بالینی نکات اخلاقی را اجرا نماید

روش ارائه درس

راهبرد آموزشی

این درس به شیوه تدریس گروهی و با رویکرد آموزشی یادگیری ترکیبی ارائه می شود. در این ترم، محتوای کل دوره در سامانه نوید بارگزاری می شود. دوره به صورت کاملاً حضوری می باشد.

روش تدریس حضوری

- دانشجویان گرامی به صورت گروه های کوچک و حضوری آموزش داده می شوند. آموزش به صورت حضوری و عملی و به شیوه سیمولیشن توسط استاد همراه با تمرین و تکرار عملی دانشجویان انجام می شود.

- کلاس حضوری و سی دی مولتی مدیا

روش تدریس الکترونیکی

محتوای دوره به طور کامل در سامانه نوید به صورت فیلم بارگزاری می شود. این فیلم ها جهت یادگیری بهتر دانشجویان گرامی، قبل از شروع آموزش حضوری ارائه می شود. دانشجویان برای آمادگی در کلاس حضوری فیلم های مورد نظر را مشاهده کرده و در کلاس عملی تحت ارزشیابی قرار می گیرد.

منابع آموزشی

منابع آموزشی اصلی

- اسلایدهای تدریس شده و فایل های بارگذاری شده در سامانه نوید.

منابع آموزشی کمکی

- بهداشت روانی ساپینگتون ترجمه حسین شاهی برواتی ۱۳۹۹
- مهارت های ارتباطی در پزشکی، مارگریت لوید، ترجمه: دکتر احمدضا زمانی ۱۳۹۳
- راهنمای عمومی اخلاق پزشکی

- ملیحه سادات موسوی، مریم عالیخانی. روش های پرستاری بالینی و بررسی وضعیت سلامت جسمی. انتشارات شهر آب.

نسخه نهایی چاپ شده

- Taylor Carol, Lillis Carol, Lynn Pamela. Fundamentals of Nursing: The Art and Science of Person-centered Nursing Care. 8th Edition (last edition); 2020

تجهیزات و امکانات آموزشی

کلیه امکانات عملی دوره در مرکز مهارت های بالینی بیمارستان شهید فقیهی در جلسه حضوری در دسترس می باشد

نوع ارزشیابی	شیوه ارزشیابی دانشجوی	نمره
ارزشیابی تکوینی (میان دوره)	<ul style="list-style-type: none"> • در هر جلسه قبل از شروع کلاس، دانشجویان فیلم های آن جلسه را مشاهده کرده و در طی آموزش عملی دانشجویان توسط استاد مورد ارزیابی قرار می گیرند. همچنین در زمان تمرین و تکرار دانشجویان مورد ارزیابی عملی توسط استاد قرار می گیرند. حضور در تمام جلسات دوره به صورت حضوری الزامی است و غیبت برای یک روز هم قابل قبول نمی باشد. 	۳
	<ul style="list-style-type: none"> • تمرین عملی بخش کنترل خشم و دادن خبر بد 	۳
ارزشیابی پایانی (پایان دوره)	<ul style="list-style-type: none"> • تمرین بخش مواجهه زودرس • ارسال به موقع تکالیف و تمرین ها <p>در جلسه هفتم، کل محتوای دوره که شامل مباحث شستشوی دست ها، علائم حیاتی، فشارخون، گذاشتن لوله معدی رودی، تکنیک استریلیتی، پوشیدن دستکش استریل و تزریق زیرجلدی، تزریق عضلانی و نکات اخلاقی در انجام ، پانسمان، گرفتن رگ وریدی پروسیجرها به صورت تشریحی امتحان گرفته می شود. لازم به توضیح است به دلیل برگزاری امتحان در ۴ روز متوالی برای گروه های مختلف، سئوالات امتحانی متفاوت خواهد بود.</p>	۲ ۲ ۱۰
	جمع کل	۲۰

ارزشیابی برنامه: لطفا در انتهای ترم برای ارزشیابی ترمی به لینکی که با همین عنوان در سایت دانشکده قرار داده شده است مراجعه بفرمایید.

جدول شماره ۳: زمان بندی جلسات درس

زمان	گروه هدف: دانشجویان دکتری یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی		سال ورودی: بهمن ۹۹		
	روز	تاریخ	ساعت	عنوان جلسات	
خانم د	۱	دوشنبه	۱۴۰۱/۷/۱۱	۱۵-۱۳	آشنایی دانشجو با راهنمای عمومی اخلاق پزشکی
آقای د	۲	دوشنبه	۱۴۰۱/۷/۱۸	۱۵-۱۳	آشنایی با مهارت کنترل خشم و مدیریت استرس و دادن خبر بد
خانم د	۳	دوشنبه	۱۴۰۱/۷/۲۵	۱۵-۱۳	آشنایی با اصول ارائه علمی
جمعی	۴	دوشنبه	۱۴۰۱/۸/۲	۱۵-۱۳	آشنایی با محیط های بالینی و بیمارستانی
خانم د	۵	دوشنبه	۱۴۰۱/۸/۹	۱۵-۱۳	آشنایی با ارایه فیدبک موثر و جمع بندی مشاهدات بالینی و بازاندیشی
خانم د	۷	دوشنبه	۱۴۰۱/۸/۱۶	۱۵-۱۳	شستشوی دست ها و علائم حیاتی
دکتر ر					
خانم د	۹	دوشنبه	۱۴۰۱/۸/۲۳	۱۵-۱۳	فشارخون، گذاشتن سند معدی رودی
خانم د	۱۰	دوشنبه	۱۴۰۱/۸/۳۰	۱۵-۱۳	تکنیک استریلیتی، دستکش استریل، پانسمان و مراقبت از زخم
خانم د	۱۱	دوشنبه	۱۴۰۱/۸/۷	۱۵-۱۳	آماده کردن داروها، تزریق داخل جلدی، زیرجلدی و تزریق عضلانی
خانم د	۱۲	دوشنبه	۱۴۰۱/۸/۱۴	۱۵-۱۳	تزریق انسولین با قم انسولین و اندازه گیری قندخون با گلوکومتر و گرفتن رگ
دکتر ج					وریدی
خانم د	۱۳	دوشنبه	۱۴۰۱/۸/۲۱	۱۵-۱۳	نکات مهم قبل، حین و پس از انجام پروسیجرهای بالینی

ارزشیابی دروس آداب در کوریکولوم دانشجویان پزشکی

مقدمه

امروزه در دنیا تلاش های زیادی جهت ارتقا آموزش در علوم پزشکی صورت می گیرد. هر چند آموزش پزشکی در ایران هنوز در بسیاری از دانشکده های پزشکی به شیوه سنتی ارائه می شود. ولی در سالهای اخیر توجه زیادی به ارتقا سطح آموزش پزشکی شده است و تلاشهایی در زمینه تصحیح و طراحی برنامه های آموزشی مبتنی بر نیاز در حال انجام است. به علاوه از آنجایی که بسیاری از محورهای توان مندی های دانش آموختگان پزشکی نیاز به ممارست و تداوم فعالیتهای آموزشی دارد و با ارائه واحدهای خاص در بازه زمانی محدود نمی توان به آنها دست پیدا کرد، بر همین اساس یکی از مهمترین ویژگی های برنامه بازنگری پزشکی عمومی دانشگاه علوم پزشکی شیراز توجه خاص به بحث دروس آداب است. بر این اساس هفت درس آداب شامل مهارت های ارتباطی، روش های مقابله با استرس، تفکر انتقادی، روش های مطالعه و یادگیری، تماس زودرس بالینی، مراقبت های پرستاری در پزشکی در نظر گرفته شده است که در طول دوره علوم پایه برگزار

میگردد. هدف کلی از انجام این ارزشیابی، ارزیابی دروس آداب در کاریکولوم دانشجویان پزشکی شیراز می باشد

اهمیت و ضرورت انجام ارزشیابی دروس آداب

قسمت اعظم دانش و مهارتی که در آینده مورد نیاز دانشجویان پزشکی قرار می گیرد در دوره آموزش بالینی کسب می شود در حالی که دانشجویان بالاجبار تا مدت دو تا سه سال در دوره علوم پایه از محیط آموزشی بالینی دور نگاه داشته میشوند که این امر می تواند دانشجو را از محیط حرفه ای واقعی او دور کند .

با توجه به اینکه نگرش منفی در همان سالهای اول پزشکی نسبت به رشته شکل می گیرد می توان حدس زد که وجود دوره هایی نظیر مواجهه زود هنگام با محیط بالینی انگیزه و نگرش و عملکرد دانشجویان را در آینده تحت تاثیر قرار دهد . به علاوه اینکه دانشجویان پزشکی که در آینده در نقش کادر درمانی و بهداشتی مشغول به فعالیت خواهند شدند نیاز جدی به کسب مهارتهای ارتباطی دارند .

مهارتهای ارتباطی رفتارهایی کمک کننده در جهت بیان عواطف و نیازمندیها و رسیدن به اهداف بین فردی می باشند که این مهارتها برای تمامی افراد به خصوص افراد موثر در تیم های بهداشتی درمانی به منظور ارتباط موثر با همکاران و بیماران مورد نیاز بوده و منجر به

پیشبرد اهداف آموزشی و درمانی می شود . هدف اصلی برنامه ی آموزشی، تربیت نیروی انسانی ماهر و متخصص مورد نیاز برای انجام یک سری

وظایف معین می باشد که جامعه به وجود صاحبان آن حرفه ها، نیاز دارد . بنابراین برنامه ی آموزشی باید به گونه ای طراحی شود که بتواند به سه هدف عمده ی (الف: رشد شخصی و فردی، ب: شایستگی فردی و اجتماعی، ج: کسب مهارت های یادگیری مداوم) دست یابد. یکی از شیوه هایی که امروزه بسیار مورد توجه طراحان برنامه ریزی آموزشی در دانشکده های پزشکی قرار گرفته است، ادغام افقی و یا عمودی دروس علوم پایه می باشد که این امر نیازمند همکاری بین بخشی است.

بر اساس بررسی هایی صورت گرفته بین انتظاراتی که از یک فارغ التحصیل علوم پزشکی وجود دارد و توانایی ها و قابلیت های کسب شده او عدم همخوانی دیده می شود. از این رو تصمیم گرفته شده است راهی پیدا شود تا هر چه بیشتر این عدم همخوانی کاهش یابد و با اهداف برنامه بازنگری آموزش پزشکی همسو شود. بهترین راه برای یافتن راهکار، برای کاهش تضاد استفاده از نظرات فارغ التحصیلان این رشته است.

اما یکی از مهم ترین وجوه ادغام طولی، ادغام موضوعات روانشناسی - اجتماعی در برنامه آموزشی دانشجویان پزشکی است که به صورت دروس آداب ادغام یافته در کل دوره پزشکی ارائه می گردد. به علاوه از آنجایی که بسیاری از محورهای توان مندی های دانش آموختگان پزشکی نیاز به ممارست و تداوم فعالیتها یا آموزشی دارد و با ارائه واحدهای خاص در بازه زمانی محدود نمی توان به آنها دست پیدا کرد ، بر همین اساس یکی از مهمترین ویژگی های برنامه بازنگری پزشکی عمومی دانشگاه علوم پزشکی شیراز توجه خاص به بحث دروس آداب است.

هدف کلی

هدف کلی از انجام این تحقیق ارزشیابی دروس آداب در کاریکولوم دانشجویان پزشکی می باشد .

اهداف اختصاصی

- ارزشیابی واحد تماس زودرس با بیمار
- ارزشیابی واحد روش مطالعه
- ارزشیابی واحد مدیریت استرس
- ارزشیابی کارگاه مهارت‌های ارتباطی
- ارزشیابی کارگاه تفکر نقاد
- ارزشیابی کارگاه روش تحقیق
- ارزشیابی کارگاه سه روزه مراقبت های پرستاری در پزشکی
- ارزشیابی میزان آشناییدانشجویان با تعریف و اهمیت مطالعه، روش های مطالعه، تکنیک های تندخوانی، عوامل محیطی مطالعه، مدیریت زمان، استراتژی یادگیری
- ارزشیابی میزان آشناییدانشجویان با مفهوم استرس و عوامل وابسته، راهبردهای مقابله با استرس ، نشانه های استرس، چگونگی مدیریت استرس
- ارزشیابی میزان آشناییدانشجویان با تعریف ارتباط، نحوه ارتباط موثر، ارتباط دانشجو با استاد، ارتباط پزشک با بیمار، ارتباط دانشجو با همکار
- ارزشیابی میزان آشنایی دانشجویان با مراحل و انواع روش تحقیق، تدوین و اجرای طرح تحقیقی، نوشتن پروپوزال و مقاله، نحوه چاپ مقاله
- ارزشیابی میزان آشنایی دانشجویان با تعریف تفکر انتقادی، اهمیت تفکر انتقادی، مراحل تفکر انتقادی، کاربرد تفکر انتقادی
- ارزشیابی میزان بهبود آگاهی دانشجویان بعد از شرکت در کارگاه، کامل بودن هدف های دوره
- ارزشیابی میزان ارتباط دوره با شغل دانشجویان
- ارزشیابی کیفیت کلی وسایل کمک آموزشی
- ارزشیابی کیفیت بحث کلاسی و کیفیت فعالیت گروهی
- ارزشیابی میزان برآورده ساختن انتظارهای دانشجویان
- تعیین رضایتمندی از برگزاری کارگاه های آموزشی به وسیله پرسشنامه
- تعیین رضایتمندی از برگزاری تماس زودرس با بیمار
- تعیین رضایتمندی از کارگاه مراقبت پرستاری در پزشکی

هدف کاربردی

هدف کاربردی استفاده از نتایج طرح در جهت ارتقا یادگیری انگیزه و عملکرد دانشجویان، تقویت مهارتهای مطالعه و ارتباطی و تقویت دید آنان نسبت به یادگیری دروس علوم پایه می باشد.

روش کار

نوع مطالعه

مطالعه حاضر از نوع توصیفی تحلیلی می باشد. در این مطالعه جمعیت و نمونه برابر است و تمام دانشجویان ورودی مقطع علوم پایه دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز تحت ارزیابی قرار گرفته اند و هیچ تفاوتی بین دانشجویان ورودی های مختلف از زمان آغاز طرح در نظر گرفته نشده است.

۱-۱-۳- معیارهای ورود افراد به این مطالعه

به صورت سرشماری دانشجویان مقطع علوم پایه دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز تحت ارزیابی قرار گرفته‌اند.

۲-۱-۳- معیارهای خروج افراد از مطالعه

دانشجویان مقطع فیزیوپات و کارآموزی و کارورزی شامل طرح نمی‌باشند.

۲-۳- روش نمونه‌گیری و حجم نمونه

در این مطالعه جمعیت و نمونه برابر است و هیچ تفاوتی بین دانشجویان ورودی‌های مختلف در نظر گرفته نشده است و به صورت سرشماری دانشجویان ورودی سال‌های ۹۴ و ۹۵ تحت ارزیابی قرار گرفته‌اند. طبق مشاوره آماری صورت گرفته تعداد صد پرسشنامه به ازای هر کارگاه میان دانشجویان مذکور توزیع گردید.

۳-۳- فرآیند جمع‌آوری اطلاعات

برنامه اجمالی شامل ۷ فاز تغییر در برنامه‌های آموزشی مقطع علوم پایه دانشجویان رشته پزشکی می‌باشد که از مهرماه ۱۳۸۶ شروع شده و جهت تدوین این برنامه از مدل نردبان هاردن استفاده شده که به شرح زیر می‌باشد:

- فاز اول: آماده‌سازی، فرهنگ‌سازی، جلسات سازی، جلسات کرسی آزاد، جستجوی منابع
- فاز دوم: جلسات گروهی، جلسات مدیریتی
- فاز سوم: ارائه برنامه جامع ادغام افقی، برنامه اجرایی جهت همخوانی و اجرای تقویمی قوانین جدید، واحدهای جدید و تغییرات خدمات آموزشی
- فاز چهارم: ارزشیابی کامل کمی و کیفی برنامه ادغام، راه‌اندازی پورتفولیوی دانشجویی

- فاز پنجم: شروع هارمونیزاسیون گروه‌های ارگانی، نهادینه‌شدن دوره تماس زودرس در هر ارگان، شروع ادغام عمودی در دروس باکتری و ویروس، تغذیه، ژنتیک، ایمنی‌شناسی، پزشکی اجتماعی (کارورزی و کارآموزی)، فارچ و انگل، حشره‌شناسی بالینی، آموزش ارائه کیس
- فاز ششم: ارائه محتوا به صورت الکتیو، اضافه‌شدن دروس آداب (پزشکی مبتنی برشواهد، اخلاق پزشکی، تماس زودرس عمومی، روش مطالعه، استدلال بالینی، تفکر انتقادی، طب سنتی، نوشتن مقاله، کلیات پزشکی، دوره‌های الکتیو، اضافه‌شدن دوره بازگشت به پایه از دوره‌های بالینی) از مهر
- فاز هفتم: قرار گرفتن درس سمیولوژی در کنار ارگان‌ها، کلاس‌های بین‌رشته‌ای، اجرای تماس زودرس بالینی در هر ارگان، آموزش ارائه کیس

نظرات و عقاید و ترجیحات افراد در خصوص نیازها یا اهداف برنامه های درسی علوم پایه و عناصر تشکیل دهنده ی آن جمع آوری می شود و ایجاد توافق میان نظرات مختلف بدست می آید. براساس این نیاز سنجی، مطالعه دیگری نیز برای اثر بخش کردن آموزش انجام می گیرد و راهکارهایی جهت ادغام دروس با استفاده از نظرات اعضای هیئت علمی علوم پایه و بالینی در این خصوص ارائه می گردد. براساس کاریکولوم های موجود فاصله وضعیت کنونی با وضعیت مطلوب سنجیده می شود و با بیان آن چه که دانشجویان باید طی یک دوره مطالعاتی قادر به انجام آن باشند، مقصد طرح به صورت اهداف نهایی در قست اهداف ذکر شد. فعالیت های یاددهی و یادگیری مناسب با اهداف طرح برگزیده می شوند. این برنامه در ترم های علوم پایه به صورت شمای زیر طراحی شده است :

- ترم ۱ : آماده سازی دانشجو برای پذیرش نقش خویش: کارگاه روش مطالعه و یادگیری کارگاه مبارزه با استرس- کارگاه مهارتهای ارتباطی
- ترم ۲: کارگاه تفکر نقاد- کارگاه روش تحقیق
- ترم ۳: تماس زودرس بالینی با فرمت جدید
- ترم ۴: مراقبت های پرستاری در پزشکی

در کارگاه مدیریت استرس از ترکیبی از شیوه های تدریس شامل: سخنرانی، پرسش و پاسخ، آموزش در گروههای کوچک استفاده شد و علاوه بر تبیین مفهوم استرس و مقابله با آن، دانشجویان در یک کار گروهی به تمرین مهارتها پرداختند.

در کارگاه روش های مطالعه و یادگیری از ترکیبی از شیوه های تدریس شامل: سخنرانی، پرسش و پاسخ، شرکت در گروههای کوچک استفاده شد و علاوه بر معرفی روش های مطالعه و تکنیک های آن، از دانشجویان خواسته شد، در یک کارگروهی تکنیک های صحیح مطالعه را اجرا نماید و برنامه زمانبندی مطالعه ترم اول را به تفکیک ساعت و روز به صورت شماتیک ترسیم نمایند.

در کارگاه مهارتهای ارتباطی از ترکیبی از شیوه های تدریس شامل: سخنرانی، پرسش و پاسخ، آموزش در گروههای کوچک استفاده شد و علاوه بر تبیین مفهوم ارتباط و اهمیت و ویژگی های آن، از دانشجویان خواسته شد، یک نمونه نحوه ارتباط صحیح بصورت نمایشی اجرا نمایند.

در کارگاه روش تحقیق از ترکیبی از شیوه های تدریس شامل: سخنرانی، پرسش و پاسخ، روش علمی پژوهش و مراحل و انواع، تدوین و اجرای طرح تحقیقی، نوشتن مقاله، شرکت در سمینار و چاپ مقاله می باشد.

در دوره تماس زودرس بالینی که به صورت مجزا در سه بخش (اطفال، جراحی، داخلی) و به صورت متمادی در طول ترم اجرا می شود. ابتدای هر جلسه کنفرانس آموزشی برگزار شده و سپس اساتید طی مصاحبه با یک بیمار واقعی نحوه برخورد با بیمار را به دانشجویان نشان می دهند و دانشجویان تقسیم شده در بخش های مختلف با نحوه برخورد با بیمار آشنا می شوند لازم به ذکر است که در این برنامه مهارت ارتباط با بیمار که در ترم قبل به صورت کارگاهی برگزار شده بود، به صورت عملی به دانشجویان آموزش داده می شود. در کارگاه مراقبت پرستاری در پزشکی در ابتدا اساتید دانشکده پزشکی جلسات مشترکی را با اساتید دانشکده پرستاری در رابطه با تعیین اهداف آموزشی مهارت های پرستاری مورد نیاز برای دانشجویان پزشکی برگزار کردند. در این جلسات با استفاده از گاید لاین های مبتنی بر شواهد عناوین کارگاه تعیین شد. کارگاه مهارت های پرستاری برای دانشجویان پزشکی در ۳ روز متوالی برگزار می گردد. چند نفر از اساتید دانشکده پرستاری که در این فرآیند شرکت داشتند برنامه سه روز کارگاه را نوشته و اهداف این دوره را به طور کامل مشخص کردند. توسط کارشناسان آموزش دانشکده پزشکی دانشجویان پزشکی سال دوم دانشکده به دو گروه تقسیم می شوند و اسامی آن ها به دانشکده پرستاری فرستاده می شود. مسئولین برگزاری کارگاه در دانشکده پرستاری هر گروه را به گروه های کوچک ۷ نفره تقسیم می کنند و کارگاه را به روش آموزش در گروه های کوچک برگزار می کنند. (برنامه دروس آداب ضمیمه شد)

ابزار جمع آوری اطلاعات

ابزار جمع آوری داده ها در مطالعه حاضر پرسشنامه هایی است که در کل به سه فرمت جداگانه طراحی شده اند. بدین نحو که پرسشنامه تماس زودرس بالینی بر اساس طرح درسی که توسط اساتید دوره طراحی شده است به صورت طیف پنج گزینه ای لیکرت که مجموعاً شامل یازده سوال می باشد. پرسشنامه کارگاه پرستاری که با توجه به اهداف درس توسط اساتید دانشکده پرستاری طراحی شده است به صورت طیف پنج گزینه ای لیکرت می باشد که شامل ۱۸ سوال روز اول، ۱۶ سوال روز دوم، ۱۱ سوال روز سوم است. پرسشنامه کارگاه های روش تحقیق، روش مطالعه و یادگیری، روش مقابله با استرس، مهارت های ارتباطی و تفکر انتقادی بر اساس پرسشنامه ارزشیابی کرک پاتریک ارزیابی شده اند که صرفاً سطح اول و دوم پرسشنامه مورد استفاده قرار گردید. پرسشنامه شامل دو بخش می باشد که بخش اول (سطح اول پرسشنامه کرک پاتریک) کیفیت کلی کارگاه و واکنش شرکت کنندگان را مورد سنجش قرار می دهد و شامل ۱۵ سوال به صورت طیف ۵ گزینه ای لیکرت می باشد. بخش دوم (سطح دوم الگوی پرسشنامه کرک پاتریک) که شامل ۴ الی ۵ سوال با طیف ۵ گزینه ای لیکرت به صورت پیش آزمون و پس آزمون یادگیری شرکت کنندگان را مورد ارزیابی قرار می دهد که سوالات بخش دوم بر اساس اهداف درس هر کارگاه که

توسط اساتید مربوطه طراحی شده بود تنظیم گردید و در مورد کارگاه تفکر نقاد با استفاده از مقاله تفکر انتقادی و ضرورت آموزش آن در کلاس نوشته دکتر خلیل سلطان القرائی طراحی شد که مورد تایید استاد راهنمای طرح قرار گرفت. لازم به ذکر است، آلفای کرونباخ پرسشنامه های کارگاه های روش تحقیق، روش

مطالعه و یادگیری، روش مقابله با استرس، مهارت‌های ارتباطی و تفکر انتقادی به ترتیب برابر با ۰/۷۵، ۰/۷۳، ۰/۷۷، ۸۱ و ۰/۸۳ به دست آمد. همچنین، پرسشنامه کارگاه تماس زودرس بالینی و مراقبت‌های پرستاری در پزشکی نیز به ترتیب آلفای کرونباخ معادل ۰/۷۴ و ۰/۷۶ را نشان دادند.

۵-۳- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

نسخه ۲۳ شده و داده‌ها به وسیله آزمون تی تک نمونه SPSS در این مطالعه پس از جمع‌آوری وارد نرم افزار ای و تی دو نمونه ای وابسته مورد ارزیابی قرار گرفتند.

نتایج

ارزشیابی کیفیت کلی کارگاه مهارت‌های ارتباطی

با توجه به نتایج به دست آمده از آزمون تی یک نمونه ای کارگاه مهارت‌های ارتباطی، میزان میانگین رضایت دانشجویان از تمام ایت‌م‌های مورد ارزیابی به طور معناداری بالا بوده است و میانگین همگی بالاتر از عدد استاندارد ۳ می باشد (عدد معناداری > 0.05) و میزان بهبود آگاهی دانشجویان در نتیجه شرکت در این دوره با میانگین ۳,۷ و کیفیت کلی وسایل کمک آموزشی با میانگین ۳,۷۴ بالاترین میانگین را به خود اختصاص داده است و بعد از آن میزان ارتباط دوره با شغل دانشجویان با میانگین ۳,۶۷، میزان کامل بودن هدف‌های دوره با

میانگین ۳,۶۶ و روشن بودن توضیحات و آموزش های مدرس با میانگین ۳,۶۲ بیشترین میانگین را به طور معنی داری به خود اختصاص داده اند. همچنین میزان برآورده ساختن انتظارات دانشجویان با میانگین ۳,۳۴، کیفیت فعالیت های گروهی با میانگین ۳,۳۷، سازگاری وسایل کمک آموزش و رسانه ای با هدف های دوره با میانگین ۳,۴۰ کمترین میانگین را به خود اختصاص داده اند. لازم به ذکر است که میزان رضایت کلی دانشجویان از برگزاری کارگاه مهارت های ارتباطی با میانگین ۳,۵۱ به طور معناداری بالا بوده است.

نتایج آزمون تی یک نمونه ای کارگاه مهارت های ارتباطی

سوال	میانگین	آماره تی	عدد معنی داری	اختلاف میانگین با عدد استاندارد (۳)
میزان بهبود آگاهی شما در نتیجه شرکت در این دوره	۳.۷۰۰۰	۸.۲۵۹	.۰۰۰	.۷۰۰۰۰
شیوه تدریس دوره	۳.۵۲۸۶	۶.۳۵۲	.۰۰۰	.۵۲۸۵۷
میزان کامل بودن هدفهای دوره	۳.۶۶۶۷	۸.۱۵۸	.۰۰۰	.۶۶۶۶۷
میزان برآورده ساختن انتظارات شما	۳.۳۴۲۹	۳.۶۰۲	.۰۰۱	.۳۴۲۸۶
کیفیت بحث کلاسی	۳.۴۱۴۳	۴.۴۹۷	.۰۰۰	.۴۱۴۲۹
کیفیت فعالیت های گروهی	۳.۳۷۱۴	۳.۷۱۳	.۰۰۰	.۳۷۱۴۳
میزان ارتباط دوره با شغل شما	۳.۶۷۱۴	۷.۴۳۰	.۰۰۰	.۶۷۱۴۳
سازگاری وسایل کمک آموزشی و رسانه ای با هدف های دوره	۳.۴۰۰۰	۴.۲۴۹	.۰۰۰	.۴۰۰۰۰
کیفیت کلی وسایل کمک آموزشی	۳.۷۴۲۹	۹.۸۶۸	.۰۰۰	.۷۴۲۸۶
میزان توانایی مدرس در هدایت و کنترل کلاس	۳.۵۲۸۶	۶.۷۷۰	.۰۰۰	.۵۲۸۵۷
میزان کیفیت بازخوردهای ارائه شده در کلاس	۳.۵۵۰۷	۶.۵۶۰	.۰۰۰	.۵۵۰۷۲
میزان توانایی مدرس در تشویق دانشجویان جهت شرکت در مباحث درسی	۳.۴۲۸۶	۵.۳۳۷	.۰۰۰	.۴۲۸۵۷
روشن بودن توضیحات و آموزش های مدرس	۳.۶۲۸۶	۷.۰۵۵	.۰۰۰	.۶۲۸۵۷
اثر بخشی کلی مدرس	۳.۴۴۲۹	۵.۱۸۲	.۰۰۰	.۴۴۲۸۶
میزان رضایت کلی شما از برگزاری دوره	۳.۵۱۴۳	۵.۳۰۰	.۰۰۰	.۵۱۴۲۹

ارزشیابی یادگیری دانشجویان در کارگاه مهارت ارتباطی

با توجه به نتایج به دست آمده از آزمون تی دو نمونه ای کارگاه مهارت های ارتباطی، به طور کلی میزان میانگین آشنایی دانشجویان بعد از شرکت در کارگاه به طور معناداری افزایش یافته است که این افزایش میانگین در رابطه با میزان آشنایی دانشجویان با مولفه های ارتباط کلامی معنادار نمی باشد. در این میان میزان آشنایی

دانشجویان با مولفه های ارتباط غیر کلامی بیشترین اختلاف را با میانگین قبل از کارگاه داشته است (۰,۴۲-) و بعد از آن میزان آشنایی دانشجویان با ویژگی های ارتباط موثر با اختلاف میانگین ۰,۴۰- بالاترین اختلاف را با قبل از کارگاه داشته است. همچنین میزان آشنایی دانشجویان با مولفه های ارتباط کلامی کمترین میزان اختلاف را (۰,۱۵-) به خود اختصاص داده است.

نتایج آزمون تی دونمونه وابسته کارگاه مهارت ارتباطی

سوال	میانگین		اختلاف بعد با قبل	آماره تی	عدد معنی داری
	قبل	بعد			
میزان آشنایی شما با ویژگی های ارتباط موثر	۳.۴۴۹۲	قبل	-۰.۴۰۵۱۰	-۵.۱۴۲	.۰۰۰
	۳.۱۵۵۱	بعد			
میزان آشنایی شما با موانع ارتباطی	۳.۴۲۰۲	قبل	-۰.۳۰۴۳۵	-۳.۱۹۸	.۰۰۰
	۳.۷۲۴۶	بعد			
میزان آشنایی شما با انواع شیوه های ارتباط	۳.۵۰۷۲	قبل	-۰.۳۳۳۳۳	-۴.۳۶۷	.۰۰۰
	۳.۱۴۰۶	بعد			
میزان آشنایی شما با مولفه های ارتباط کلامی	۳.۴۲۰۲	قبل	-۰.۱۵۹۴۲	-۱.۱۹۴	.۰۶۲
	۳.۵۷۹۷	بعد			
میزان آشنایی شما با مولفه های ارتباط غیر کلامی	۳.۴۲۰۲	قبل	-۰.۴۲۰۲۹	-۵.۱۱۶	.۰۰۰
	۳.۱۴۰۶	بعد			

ارزشیابی کیفیت کلی کارگاه روش مطالعه و یادگیری

با توجه به نتایج به دست آمده از آزمون تی یک نمونه ای کارگاه روش مطالعه و یادگیری، میزان میانگین رضایت دانشجویان از تمام ایتام های مورد ارزیابی پایین تر از عدد استاندارد ۳ می باشد که این میزان میانگین پایین در مورد میزان کامل بودن هدفهای دوره، میزان ارتباط دوره با شغل دانشجویان، میزان توانایی مدرس در هدایت و کنترل کلاس و تشویق مدرس در مشارکت در بحث های کلاسی معنادار نمی باشد (عدد معنی داری <۰,۰۵). در این میان میزان کامل بودن هدف های دوره با میانگین ۲,۹ و میزان تشویق مدرس در مشارکت

دانشجویان در بحث های کلاسی با میانگین ۲,۸ بیشترین میانگین را به خود اختصاص داده اند که البته معنی دار نبوده است. همچنین کیفیت بحث کلاسی با میانگین ۳,۳۶، کیفیت فعالیت های گروهی با میانگین ۳,۴۱ کمترین میانگین را به طور معنا داری به خود اختصاص داده اند. لازم به ذکر است که میزان رضایت کلی دانشجویان از برگزاری کارگاه روش مطالعه و یادگیری با میانگین ۲,۵۳ به طور معناداری پایین بوده است.

نتایج آزمون تییک نمونه‌ای برای پرسشنامه روش مطالعه و یادگیری

سوال	میانگین	آماره تی	عدد معنی داری	اختلاف میانگین با عدد استاندارد (۳)
میزان بهبود آگاهی شما در نتیجه شرکت در این دوره	۲.۷۷۱۱	-۲.۰۷۷	.۰۴۱	-۲.۲۸۹۲
شیوه تدریس دوره	۲.۶۱۹۰	-۳.۴۳۴	.۰۰۱	-۳.۸۰۹۵
میزان کامل بودن هدفهای دوره	۲.۹۰۴۸	-۲.۲۵۳	.۸۰۱	-۰.۹۵۲۴
میزان برآورده ساختن انتظارهای شما	۲.۴۷۶۲	-۴.۹۲۲	.۰۰۰	-۵.۲۳۸۱
کیفیت بحث کلاسی	۲.۳۶۹۰	-۶.۳۱۷	.۰۰۰	-۶.۳۰۹۵
کیفیت فعالیت های گروهی	۲.۴۱۶۷	-۵.۷۲۴	.۰۰۰	-۵.۸۳۳۳
میزان ارتباط دوره با شغل شما	۲.۷۹۷۶	-۱.۸۲۷	.۰۷۱	-۲.۰۲۳۸
سازگاری وسایل کمک آموزشی و رسانه ای با هدف های دوره	۲.۶۲۶۵	-۳.۵۴۸	.۰۰۱	-۳.۷۳۴۹
کیفیت کلی وسایل کمک آموزشی	۲.۷۷۳۸	-۲.۱۸۵	.۰۳۲	-۲.۲۶۱۹
میزان توانایی مدرس در هدایت و کنترل کلاس	۲.۸۲۱۴	-۱.۷۳۰	.۰۸۷	-۱.۷۸۵۷
میزان کیفیت بازخوردهای ارائه شده در کلاس	۲.۶۳۱۰	-۳.۶۹۵	.۰۰۰	-۳.۶۹۰۵
مدرس یادگیرندگان را به مشارکت در مباحث درسی تشویق می کرد	۲.۸۰۹۵	-۱.۷۲۶	.۰۸۸	-۱.۹۰۴۸
روشن بودن توضیحات و آموزش های مدرس	۲.۶۳۸۶	-۳.۵۸۶	.۰۰۱	-۳.۶۱۴۵
اثر بخشی کلی مدرس	۲.۶۵۴۸	-۳.۲۰۳	.۰۰۲	-۳.۴۵۲۴
میزان رضایت کلی شما از برگزاری دوره	۲.۵۳۵۷	-۴.۲۵۸	.۰۰۰	-۴.۶۴۲۹

ارزشیابی یادگیری دانشجویان در کارگاه روش مطالعه و یادگیری

با توجه به نتایج به دست آمده از آزمون تی دو نمونه ای کارگاه روش مطالعه و یادگیری، به طور کلی میزان میانگین رضایت دانشجویان بعد از شرکت در کارگاه به طور معناداری افزایش داشته است. در این میان میزان آشنایی دانشجویان با نحوه مدیریت زمان بیشترین اختلاف را با میانگین قبل از کارگاه داشته است (۰,۳۴-) و بعد از آن میزان آشنایی دانشجویان با استراتژی های یادگیری با اختلاف میانگین ۰,۲۹- بالاترین اختلاف را با قبل از کارگاه داشته است. همچنین میزان آشنایی دانشجویان با تکنیک های تند خوانی کمترین میزان اختلاف را (۰,۲۱-) به خود اختصاص داده است.

نتایج آزمون تی دو نمونه وابسته برای پرسشنامه روش مطالعه و یادگیری

سوال	میانگین	اختلاف بعد با قبل	آماره تی	عدد معنی داری
میزان آشنایی شما با روش های مطالعه	قبل ۲,۸۲۷۲	-۲,۳۴۵۷	-۳,۸۱۱	.۰۰۰
	بعد ۳,۰۶۱۷			
میزان آشنایی شما با تکنیک های تند خوانی	قبل ۲,۶۲۵۰	-۲,۲۱۲۵	-۳,۳۵۳	.۰۰۱
	بعد ۲,۸۳۷۵			

ارزشیابی کارگاه روش تحقیق

ارزشیابی کیفیت کلی کارگاه روش تحقیق

با توجه به نتایج به دست آمده از آزمون تی یک نمونه ای کارگاه روش تحقیق، میزان رضایت دانشجویان از میزان توانایی مدرس در هدایت و کنترل کلاس با میانگین ۳,۲۲ (عدد معناداری ۰,۰۳-)، میزان بهبودی آگاهی دانشجویان در نتیجه شرکت در این دوره با میانگین ۳,۱۷ (عدد معناداری ۰,۱۲-)، میزان توانایی مدرس در تشویق دانشجویان در مشارکت در مباحث کلاسی با میانگین ۳,۱۲ (عدد معناداری ۰,۲۴-)، شیوه تدریس دوره با میانگین ۳,۱۰ (عدد معناداری ۰,۳۵-) بالاترین میانگین را به خود اختصاص داده اند. همچنین کیفیت فعالیت های گروهی با میانگین ۲,۶۳، میزان برآورده ساختن انتظارات دانشجویان با میانگین ۲,۵ و کیفیت بحث کلاسی با میانگین ۲,۷۳ کمترین میانگین را به طور معناداری به خود اختصاص داده اند. لازم به ذکر است که میزان رضایت کلی دانشجویان از برگزاری کارگاه روش روش تحقیق با میانگین ۲,۷۵ به طور معناداری پایین بوده است.

نتایج آزمون تی یک نمونه ای کارگاه روش تحقیق

سوال	میانگین	آماره تی	عدد معنی داری	اختلاف میانگین با عدد استاندارد (۳)
میزان بهبود آگاهی شما در نتیجه شرکت در این دوره	۳.۱۷۷۸	۱.۵۵۲	.۱۲۴	.۱۷۷۷۸
شیوه تدریس دوره	۳.۱۰۱۱	.۹۳۳	.۳۵۴	.۱۰۱۱۲
میزان کامل بودن هدفهای دوره	۲.۸۷۵۰	-۱.۱۸۲	.۲۴۰	-۱.۲۵۰۰
میزان برآورده ساختن انتظارات شما	۲.۵۸۸۹	-۳.۶۴۷	.۰۰۰	-۴.۱۱۱۱
کیفیت بحث کلاسی	۲.۷۳۸۶	-۲.۵۱۰	.۰۱۴	-۲.۶۱۳۶
کیفیت فعالیت های گروهی	۲.۶۳۳۳	-۳.۴۸۰	.۰۰۱	-۳.۶۶۶۷
میزان ارتباط دوره با شغل شما	۲.۷۵۲۸	-۲.۳۷۹	.۰۲۰	-۲.۴۷۱۹
سازگاری وسایل کمک آموزشی و رسانه ای با هدف های دوره	۳.۰۴۴۹	.۳۸۷	.۷۰۰	.۰۴۴۹۴
کیفیت کلی وسایل کمک آموزشی	۳.۰۳۳۷	.۲۹۴	.۷۶۹	.۰۳۳۷۱
میزان توانایی مدرس در هدایت و کنترل کلاس	۳.۲۲۷۳	۲.۱۲۶	.۰۳۶	.۲۲۷۲۷
میزان کیفیت بازخوردهای ارائه شده در کلاس	۲.۹۱۱۱	-۱.۸۴۲	.۴۰۲	-۰.۸۸۸۹
مدرس یادگیرندگان را به مشارکت در مباحث درسی تشویق می کرد	۳.۱۲۳۶	۱.۱۶۸	.۲۴۶	.۱۲۳۶۰
روشن بودن توضیحات و آموزش های مدرس	۳.۰۷۷۸	.۷۲۴	.۴۷۱	.۰۷۷۷۸
اثربخشی کلی مدرس	۲.۹۱۰۱	-۱.۸۳۳	.۴۰۷	-۰.۸۹۸۹
میزان رضایت کلی شما از برگزاری دوره	۲.۷۵۵۶	-۲.۰۶۲	.۰۴۲	-۲.۴۴۴۴

با توجه به نتایج به دست آمده از آزمون تی دو نمونه ای کارگاه روش تحقیق، به طور کلی میزان میانگین رضایت دانشجویان بعد از شرکت در کارگاه به طور معناداری افزایش داشته است. در این میان میزان آشنایی

دانشجویان با مراحل و انواع روش تحقیق بیشترین اختلاف را با میانگین قبل از کارگاه داشته است (۰,۳۹-) و بعد از آن میزان آشنایی دانشجویان در رابطه با نوشتن پروپوزال و مقاله با اختلاف میانگین ۰,۳۶- بالاترین اختلاف را با قبل از کارگاه داشته است. همچنین میزان آشنایی دانشجویان با تدوین و اجرای طرح تحقیقی و میزان آشنایی آنان در رابطه با نحوه چاپ مقاله کمترین میزان اختلاف را (۰,۳۵-) به خود اختصاص داده است.

نتایج آزمون تی دونمونه ای وابسته کارگاه روش تحقیق

سوال	میانگین	اختلاف بعد با قبل	آماره تی	عدد معنی داری
میزان آشنایی شما با مراحل و انواع روش تحقیق	قبل ۲.۷۹۷۸	-۰.۳۹۳۲۶	-۴.۷۷۰	۰,۰۰
	بعد ۳.۱۹۱۰			
میزان آشنایی شما با تدوین و اجرای طرح تحقیقی	قبل ۲.۷۳۰۲	-۰.۳۵۹۵۵	-۵.۵۱۲	۰,۰۰
	بعد ۳.۰۱۹۹			
میزان آشنایی شما در رابطه با نوشتن پروپوزال و مقاله	قبل ۲.۵۱۱۴	-۰.۳۶۳۶۴	-۴.۱۶۵	۰,۰۰
	بعد ۲.۱۷۵۰			
میزان آشنایی شما در رابطه با نحوه چاپ مقاله	قبل ۲.۵۱۱۴	-۰.۳۵۲۲۷	-۴.۷۵۲	۰,۰۰
	بعد ۲.۱۶۳۶			

کارگاه مقابله با استرس

ارزشیابی کیفیت کلی کارگاه مقابله با استرس

با توجه به نتایج به دست آمده از آزمون تی یک نمونه ای کارگاه مقابله با استرس، میزان میانگین رضایت دانشجویان از تمام ایت‌های مورد ارزیابی به طور معناداری بالا بوده است و میانگین همگی بالاتر از عدد استاندارد ۳ می باشد (عدد معناداری > ۰,۰۵) و میزان توانایی مدرس در هدایت و کنترل کلاس با میانگین ۳,۶۱ و میزان تشویق مدرس در مشارکت دانشجویان در مباحث کلاسی با میانگین ۳,۵۹ بالاترین میانگین را به خود اختصاص داده است و بعد از آن میزان سازگاری وسایل کمک آموزشی و رسانه ای با هدف های دوره با میانگین ۳,۵۶، میزان ارتباط دوره با شغل دانشجویان با میانگین ۳,۵۳ بیشترین میانگین را به طور معنی داری به خود اختصاص داده اند. همچنین میزان کیفیت فعالیت های گروهی با میانگین ۳,۲۵، میزان برآورده ساختن انتظارات دانشجویان با میانگین ۳,۲۸، کیفیت کلی وسایل کمک آموزشی با میانگین ۳,۲۹ کمترین میانگین را به خود اختصاص داده اند. لازم به ذکر است که میزان رضایت کلی دانشجویان از برگزاری کارگاه مقابله با استرس با میانگین ۳,۲۵ به طور معناداری بالا بوده است.

-نتایج آزمون تی یک نمونه ای کارگاه روش مقابله با استرس

سوال	میانگین	آماره تی	عدد معنی داری	اختلاف میانگین با عدد استاندارد (۳)
میزان بهبود آگاهی شما در نتیجه شرکت در این دوره	۳.۴۴۳۰	۳.۹۰۱	.۰۰۰	.۴۴۳۰۴
شیوه تدریس دوره	۳.۳۹۲۴	۳.۶۶۰	.۰۰۰	.۳۹۲۴۱
میزان کامل بودن هدفهای دوره	۳.۳۷۹۷	۳.۴۹۸	.۰۰۱	.۳۷۹۷۵
میزان برآورده ساختن انتظاراتهای شما	۳.۲۸۲۱	۲.۴۴۷	.۰۱۷	.۲۸۲۰۵
کیفیت بحث کلاسی	۳.۳۵۹۰	۳.۲۳۵	.۰۰۲	.۳۵۸۹۷
کیفیت فعالیت های گروهی	۳.۲۵۳۲	۲.۲۰۹	.۰۳۰	.۲۵۳۱۶
میزان ارتباط دوره با شغل شما	۳.۵۳۱۶	۴.۷۳۵	.۰۰۰	.۵۳۱۶۵

سوال	میانگین	آماره تی	عدد معنی داری	اختلاف میانگین با عدد استاندارد (۳)
سازگاری وسایل کمک آموزشی و رسانه ای با هدف های دوره	۳.۵۶۹۶	۵.۳۶۹	.۰۰۰	.۵۶۹۶۲
کیفیت کلی وسایل کمک آموزشی	۳.۲۹۱۱	۲.۶۵۱	.۰۱۰	.۲۹۱۱۴
میزان توانایی مدرس در هدایت و کنترل کلاس	۳.۶۱۵۴	۶.۱۳۲	.۰۰۰	.۶۱۵۳۸
میزان کیفیت بازخوردهای ارائه شده در کلاس	۳.۳۶۷۱	۳.۷۷۲	.۰۰۰	.۳۶۷۰۹
مدرس یادگیرندگان را به مشارکت در مباحث درسی تشویق می کرد	۳.۵۹۴۹	۵.۶۲۱	.۰۰۰	.۵۹۴۹۴
روشن بودن توضیحات و آموزش های مدرس	۳.۴۵۵۷	۴.۷۹۸	.۰۰۰	.۴۵۵۷۰
اثر بخشی کلی مدرس	۳.۴۱۷۷	۳.۷۸۱	.۰۰۰	.۴۱۷۷۲
میزان رضایت کلی شما از برگزاری دوره	۳.۲۵۳۲	۲.۱۳۱	.۰۳۶	.۲۵۳۱۶

ارزشیابی یادگیری دانشجویان در کارگاه مقابله با استرس

با توجه به نتایج به دست آمده از آزمون تی دونمونه ای کارگاه مقابله با استرس، به طور کلی میزان میانگین رضایت دانشجویان بعد از شرکت در کارگاه به طور معناداری افزایش داشته است. در این میان میزان آشنایی دانشجویان با نحوه مدیریت زمان بیشترین اختلاف را با میانگین قبل از کارگاه داشته است (۰,۳۹-) و بعد از آن میزان آشنایی دانشجویان با تمرین آرامسازی ذهنی و میزان آشنایی آنان با نشانه های استرس با اختلاف میانگین ۰,۳۰- بالاترین اختلاف را با قبل از کارگاه داشته است. همچنین میزان آشنایی دانشجویان با راهبردهای مقابله با استرس کمترین میزان اختلاف را (۰,۲۹-) به خود اختصاص داده است.

نتایج آزمون تی دونمونه ای کارگاه مقابله با استرس

سوال	میانگین	اختلاف بعد با قبل	آماره تی	عدد معنی داری
میزان آشنایی شما با راهبردهای مقابله با استرس	قبل ۳.۲۵۶۴	-۲۹۴۸۷	-۳.۷۹۷	۰,۰۰
	بعد ۳.۵۵۱۳			
میزان آشنایی شما با نشانه های استرس	قبل ۳.۱۹۲۳	-۳۰۷۶۹	-۳.۴۹۳	۰,۰۰
	بعد ۳.۵۰۰۰			
میزان آشنایی شما با تمرین آرامسازی ذهنی	قبل ۳.۱۰۲۶	-۳۰۷۶۹	-۳.۶۵۳	۰,۰۰
	بعد ۳.۴۱۰۳			
میزان آشنایی شما با نحوه مدیریت زمان	قبل ۳.۰۸۹۷	-۳۹۷۴۴	-۳.۵۱۷	۰,۰۰
	بعد ۳.۴۸۷۲			

کارگاه تفکر نقاد

ارزشیابی کیفیت کلی کارگاه تفکر نقاد

با توجه به نتایج به دست آمده از آزمون تی یک نمونه ای کارگاه تفکر نقاد، میزان میانگین رضایت دانشجویان از تمام ایتیم های مورد ارزیابی به طور معناداری بالا بوده است و میانگین همگی بالاتر از عدد استاندارد ۳ می باشد (عدد معناداری > 0.05) و میزان بهبود آگاهی دانشجویان در نتیجه شرکت در این دوره با میانگین ۳,۵۹ و میزان سازگاری وسایل کمک آموزشی و رسانه ای با هدف های دوره با میانگین ۳,۵۱ بالاترین میانگین را به خود اختصاص داده است و بعد از آن میزان توانایی مدرس در هدایت و کنترل کلاس با میانگین ۳,۴۹، اثربخشی کلی مدرس با میانگین ۳,۴۹ بیشترین میانگین را به طور معنی داری به خود اختصاص داده اند. همچنین میزان کیفیت کلی وسایل کمک آموزشی با میانگین ۳,۱۷، کیفیت بحث کلاسی و کیفیت فعالیت گروهی با میانگین ۳,۱۹ کمترین میانگین را به خود اختصاص داده اند. لازم به ذکر است که میزان رضایت کلی دانشجویان از برگزاری کارگاه تفکر نقاد با میانگین ۳,۲۵ به طور معناداری بالا بوده است.

نتایج آزمون تی یک نمونه ای کارگاه تفکر نقاد

سوال	میانگین	آماره تی	عدد معنی داری	اختلاف میانگین با عدد استاندارد (۳)
میزان بهبود آگاهی شما در نتیجه شرکت در این دوره	۳.۵۹۷۶	۷.۵۴۰	.۰۰۰	.۵۹۷۵۶
شیوه تدریس دوره	۳.۳۱۷۱	۳.۶۶۳	.۰۰۰	.۳۱۷۰۷
میزان کامل بودن هدفهای دوره	۳.۲۴۶۹	۲.۵۸۶	.۰۱۲	.۲۴۶۹۱
میزان برآورده ساختن انتظارهای شما	۳.۲۵۶۱	۳.۰۹۰	.۰۰۳	.۲۵۶۱۰
کیفیت بحث کلاسی	۳.۱۹۵۱	۲.۳۲۳	.۰۲۳	.۱۹۵۱۲
کیفیت فعالیت های گروهی	۳.۱۹۷۵	۲.۲۷۵	.۰۲۶	.۱۹۷۵۳

۲۳۱۷۱	۰۰۲۱	۲۰۳۵۰	۳۰۲۳۱۷	میزان ارتباط دوره با شغل شما
۵۱۸۵۲	۰۰۰۰	۶۰۱۳۹	۳۰۵۱۸۵	سازگاری وسایل کمک آموزشی و رسانه ای با هدف های دوره
۱۷۵۰۰	۰۰۲۶	۲۰۲۷۰	۳۰۱۷۵۰	کیفیت کلی وسایل کمک آموزشی
۴۹۳۸۳	۰۰۰۰	۵۰۵۰۰	۳۰۴۹۳۸	میزان توانایی مدرس در هدایت و کنترل کلاس
۲۵۹۲۶	۰۰۰۱	۳۰۴۰۶	۳۰۲۵۹۳	میزان کیفیت بازخوردهای ارائه شده در کلاس
۳۷۰۳۷	۰۰۰۰	۴۰۲۶۴	۳۰۳۷۰۴	مدرس یادگیرندگان را به مشارکت در مباحث درسی تشویق میکرد
۲۵۹۲۶	۰۰۰۲	۳۰۲۳۷	۳۰۲۵۹۳	روشن بودن توضیحات و آموزش های مدرس
۳۹۵۰۶	۰۰۰۰	۴۰۷۲۲	۳۰۳۹۵۱	اثربخشی کلی مدرس
۲۵۹۲۶	۰۰۰۴	۲۰۹۶۵	۳۰۲۵۹۳	میزان رضایت کلی شما از برگزاری دوره

ارزشیابی یادگیری دانشجویان در کارگاه تفکر نقاد

با توجه به نتایج به دست آمده از آزمون تی دونمونه ای کارگاه تفکر نقاد، به طور کلی میزان میانگین رضایت دانشجویان بعد از شرکت در کارگاه به طور معناداری افزایش داشته است. در این میان میزان آشنایی دانشجویان با تعریف تفکر انتقادی بیشترین اختلاف را با میانگین قبل از کارگاه داشته است (۰,۴۶-) و بعد از آن میزان آشنایی دانشجویان با مراحل تفکر انتقادی با اختلاف میانگین ۰,۳۹- و میزان آشنایی دانشجویان با کاربرد تفکر انتقادی با اختلاف میانگین ۰,۳۱- بالاترین اختلاف را با قبل از کارگاه داشته است. همچنین میزان آشنایی دانشجویان با اهمیت تفکر انتقادی کمترین میزان اختلاف را (۰,۳۰-) به خود اختصاص داده است.

نتایج آزمون تی دونمونه ای کارگاه تفکر نقاد

سوال	میانگین	اختلاف بعد با قبل	آماره تی	عدد معنی داری
میزان آشنایی شما با تعریف تفکر انتقادی	قبل ۳۰۸۸۶	-۴۶۸۳۵	-۶۰۳۳۶	۰,۰۰
	بعد ۳۰۵۵۷۰			
میزان آشنایی شما با اهمیت تفکر انتقادی	قبل ۳۰۵۰۶	-۳۰۳۸۰	-۳۰۴۸۹	۰,۰۰
	بعد ۳۰۳۵۴۴			
میزان آشنایی شما با مراحل تفکر انتقادی	قبل ۳۰۲۵۳	-۳۹۲۴۱	-۴۰۹۴۳	۰,۰۰
	بعد ۳۰۴۱۷۷			
میزان آشنایی شما با کاربرد تفکر انتقادی	قبل ۲۰۹۸۷۳	-۳۱۶۴۶	-۳۰۶۹۹	۰,۰۰
	بعد ۳۰۳۰۳۸			

ارزشیابی کارگاه تماس زودرس بالینی

با توجه به نتایج به دست آمده از آزمون تی یک نمونه ای کارگاه تماس زودرس بالینی، میزان میانگین رضایت دانشجویان از تمام ایتام های مورد ارزیابی بالا بوده است و میانگین همگی بالاتر از عدد استاندارد ۳ می باشد که این افزایش میانگین در رابطه با توانایی دوره در ایجاد انگیزه در دانشجویان جهت جدی گرفتن مباحث نظری علوم پایه (عدد معناداری ۰,۰۷)، کسب آگاهی و نگرش در زمینه به کارگیری دروس علوم پایه در بالین (عدد معناداری ۰,۰۹)، افزایش درک دانشجو در خصوص سایر رشته های پیراپزشکی (عدد معناداری ۰,۴۴) معنادار نبوده است. در این میان توانایی دوره در ایجاد انگیزه بیشتر نسبت به تحصیل در رشته پزشکی با میانگین ۳,۸۲، ایجاد آمادگی ذهنی دانشجویان جهت ورود به دوره بالینی با میانگین ۳,۸۲، تحریک دانشجو برای ادامه تحصیل در رشته های تخصصی پزشکی با میانگین ۳,۸۲، کسب آگاهی و نگرش در زمینه ارتباط صحیح و حرفه ای پزشک و بیمار با میانگین ۳,۷۶ به طور معناداری بالاترین میانگین را به خود اختصاص داده اند. همچنین توانایی دوره در افزایش درک دانشجو در خصوص سایر رشته های پیراپزشکی با میانگین ۳,۱۲ (عدد معناداری ۰,۴۴)، کسب آگاهی و نگرش در زمینه به کارگیری دروس علوم پایه در بالین و ایجاد انگیزه در دانشجویان جهت جدی گرفتن مباحث نظری علوم پایه با میانگین ۳,۲۸ کمترین میانگین را به طور غیر معناداری به خود اختصاص داده اند.

نتایج آزمون تی یک نمونه ای کارگاه تماس زودرس بالینی

سوال	میانگین	آماره تی	عدد معنی داری	اختلاف میانگین با عدد استاندارد (۳)
گذراندن این دوره موجب شناخت بهتر دانشجو از رشته تحصیلی خود (از نظر بالینی) شده است.	۳,۶۶۶۷	۵,۱۶۷	.۰۰۰	۰,۶۶۶۷
مواجهه زودرس با بیمار به عنوان محرکی برای ادامه تحصیل در رشته های تخصصی پزشکی شده است.	۳,۸۲۰۵	۶,۴۸۲	.۰۰۰	۰,۸۲۰۵
بعد از اتمام دوره تماس زودرس از انتخاب رشته پزشکی در کنکور سراسری اطمینان کامل دارم.	۳,۶۴۱۰	۴,۲۹۷	.۰۰۰	۰,۶۴۱۰
بعد از اتمام دوره تماس زودرس نسبت به تحصیل در رشته پزشکی انگیزه بیشتری دارم.	۳,۸۲۰۵	۶,۲۲۶	.۰۰۰	۰,۸۲۰۵
گذراندن این دوره موجب ایجاد آمادگی ذهنی دانشجویان جهت ورود به دوره بالینی میشود.	۳,۸۲۰۵	۶,۷۷۴	.۰۰۰	۰,۸۲۰۵
گذراندن این دوره موجب ایجاد انگیزه در دانشجویان جهت جدی گرفتن مباحث نظری علوم پایه می شود.	۳,۲۸۹۵	۱,۸۱۴	.۰۷۸	۰,۲۸۹۴
گذراندن این دوره موجب کسب آگاهی و نگرش در زمینه به کارگیری دروس علوم پایه در بالین شده است.	۳,۲۸۲۱	۱,۷۱۹	.۰۹۴	۰,۲۸۲۰

سوال	میانگین	آماره تی	عدد معنی داری	اختلاف میانگین با عدد استاندارد (۳)
گذراندن این دوره موجب آشنایی دانشجویان با ساختار و عملکرد سطوح مختلف ارائه خدمات بالینی در بیمارستانها می شود.	۳.۶۴۱۰	۵.۱۴۸	.۰۰۰	۰.۶۴۱۰۳
گذراندن این دوره موجب کسب آگاهی و نگرش در زمینه ارتباط صحیح و حرفه ای پزشک بیمار شده است.	۳.۷۶۹۲	۸.۲۳۸	.۰۰۰	۰.۷۶۹۲۳
گذراندن این دوره موجب افزایش درک دانشجویان در خصوص سایر رشته های پیراپزشکی (پرستاری و...) شده است.	۳.۱۲۸۲	.۷۷۷	.۴۴۲	۰.۱۲۸۲۱
گذراندن این دوره موجب آشنایی با کلیات مصاحبه با بیمار شده است.	۳.۶۳۱۶	۳.۷۰۶	.۰۰۱	۰.۶۳۱۵۸

ارزشیابی کارگاه مراقبت های پرستاری در پزشکی

ارزشیابی کارگاه روز اول

با توجه به نتایج به دست آمده از آزمون تی یک نمونه ای کارگاه روز اول، میزان میانگین رضایت دانشجویان در رابطه با تمام موضوعات مورد سوال به طور معناداری بالا می باشد که این افزایش میانگین در توانایی دانشجویان در خارج کردن صحیح بیمار از تخت معنادار نبوده است (عدد معناداری ۰,۰۸). در این میان مهارت شستن دست ها به روش طبی و ضد عفونی کردن دست ها با میانگین ۴,۷۲، توانایی پوشیدن و خارج کردن صحیح دستکش استریل با میانگین ۴,۶۷، توانایی باز کردن صحیح ست استریل با میانگین ۴,۶۴، اضافه کردن وسایل و محلول ها به ست استریل با میانگین ۴,۶۳ بالاترین میانگین را به خود اختصاص داده اند. همچنین خارج کردن صحیح بیمار از تخت با میانگین ۳,۳۴ (عدد معناداری ۰,۰۸)، آشنایی با انواع پوزیشن ها و حرکت دادن بیمار با میانگین ۳,۳۷، یادگیری مهارت تغییر پوزیشن های بیمار با میانگین ۳,۳۹ کمترین میانگین را به خود اختصاص داده اند.

نتایج آزمون تی یک نمونه ای کارگاه مراقبت های پرستاری در پزشکی روز اول

سوال	میانگین	آماره تی	عدد معنی داری	اختلاف میانگین با عدد استاندارد (۳)
مهارت شستن دست ها به روش طبی و ضد عفونی کردن دست ها را یاد گرفته ام.	۴.۷۲	۲۸.۸۸۷	.۰۰۰	۱.۷۱۶

۱.۵۲۲	.۰۰۰	۲۰.۳۶۳	۴.۵۲	می توانم وسایل حفاظت فردی (دستکش، ماسک، عینک و گان) را به روش صحیح پوشیده و خارج نمایم.
۱.۳۲۸	.۰۰۰	۱۴.۹۷۹	۴.۳۳	می توانم آمادگی های لازم را قبل از اندازه گیری علائم حیاتی در بیمار بررسی کنم.
۱.۴۶۳	.۰۰۰	۱۷.۵۶۷	۴.۴۶	مهارت اندازه گیری دمای بدن از طریق دهان، زیربغل و رکتوم را یاد گرفته ام.
۱.۳۲۸	.۰۰۰	۱۲.۹۱۶	۴.۳۳	می توانم تعداد نبض و تنفس بیمار را شمارش کنم.
۱.۴۶۳	.۰۰۰	۱۸.۱۷۰	۴.۴۶	می توانم دمای بدن بیمار را با استفاده از ترمومترهای دیجیتال، تهمپانیک و نوارهای حساس حرارتی اندازه گیری کنم.
.۸۳۶	.۰۰۰	۵.۷۵۷	۳.۸۴	می توانم نمودار علائم حیاتی را رسم نمایم.
۱.۱۹۴	.۰۰۰	۱۱.۹۰۶	۴.۱۹	می توانم آمادگی های لازم را قبل از اندازه گیری فشارخون در بیمار بررسی کنم.
۱.۱۴۹	.۰۰۰	۱۰.۱۶۷	۴.۱۵	مهارت اندازه گیری فشارخون بیمار به صورت صحیح را یاد گرفته ام.
۱.۴۹۳	.۰۰۰	۱۶.۳۷۳	۴.۴۹	می توانم فشارخون را با استفاده از فشارسنج دیجیتالی اندازه بگیرم.
۱.۶۴۲	.۰۰۰	۲۴.۷۸۵	۴.۶۴	توانایی باز کردن ست استریل به روش صحیح را دارم.
۱.۶۲۷	.۰۰۰	۲۳.۲۳۹	۴.۶۳	می توانم وسایل و محلول ها را به ست استریل اضافه نمایم.
۱.۶۷۲	.۰۰۰	۲۵.۶۵۴	۴.۶۷	می توانم دستکش استریل را به روش صحیح پوشیده و خارج نمایم. (روش باز)
۱.۳۸۸	.۰۰۰	۱۴.۶۱۱	۴.۳۹	مهارت تعویض پانسمان استریل خشک به روش صحیح را یاد گرفته ام.
.۹۷۰	.۰۰۰	۷.۸۲۷	۳.۹۷	می توانم مراقبت های پرستاری از نوع درن را انجام دهم.
.۳۷۳	.۰۳۸	۲.۱۱۵	۳.۳۷	انواع پوزیشن ها و حرکت دادن بیمار را می شناسم.
.۳۸۸	.۰۳۴	۲.۱۶۶	۳.۳۹	مهارت تغییر پوزیشن های بیمار را یاد گرفته ام.
.۳۴۳	.۰۸۲	۱.۷۶۶	۳.۳۴	می توانم بیمار را به روش صحیح از تخت خارج نمایم.

با توجه به نتایج به دست آمده از آزمون تی یک نمونه ای کارگاه روز دوم، میزان میانگین رضایت دانشجویان در رابطه با تمام موضوعات مورد سوال به طور معناداری بالا می باشد که در این میان یادگیری مهارت تزریق داخل جلدی و زیر جلدی به روش صحیح با میانگین ۴،۵۵، شناخت محل های تزریق داخل جلدی و زیر جلدی با میانگین ۴،۵۲، یادگیری تزریقات داخل عضله به روش صحیح با میانگین ۴،۵۲، به طور معناداری بالاترین میانگین را به خود اختصاص داده اند. همچنین توانایی ثبت داروهای تجویز شده در پرونده با میانگین ۳،۸۷، رعایت کردن هشت اصل صحیح هنگام دادن دارو با میانگین ۳،۸۸، به طور معناداری کمترین میانگین را به خود اختصاص داده اند.

نتایج آزمون تی یک نمونه ای کارگاه مراقبت های پرستاری در پزشکی روز دوم

سوال	میانگین	آماره تی	عدد معنی داری	اختلاف میانگین با عدد استاندارد (۳)
نحوه چک کردن کارت و کاردکس دارویی را یاد گرفته ام.	۴.۰۴۷۶	۹.۱۸۱	.۰۰۰	۱.۰۴۷۶۲
می توانم ۸ اصل صحیح هنگام دارو دادن را رعایت کنم.	۳.۸۸۸۹	۷.۲۸۱	.۰۰۰	.۸۸۸۸۹
می توانم داروی تجویز شده را در پرونده ثبت کنم.	۳.۸۷۳۰	۶.۶۶۷	.۰۰۰	.۸۷۳۰۲
انواع سرنگ و نیدل را می شناسم.	۴.۲۶۹۸	۱۳.۹۴۰	.۰۰۰	۱.۲۶۹۸۴
می دانم کدام قسمت های سرنگ و نیدل در زمان تزریق باید استریل باشد.	۴.۴۹۲۱	۱۷.۰۹۸	.۰۰۰	۱.۴۹۲۰۶
انواع فرآورده های تزریقی را می شناسم.	۴.۰۰۰۰	۸.۳۵۲	.۰۰۰	۱.۰۰۰۰۰
می توانم به روش صحیح دارو را از آمپول ویال بیرون بکشم.	۴.۴۲۸۶	۱۵.۰۰۰	.۰۰۰	۱.۴۲۸۵۷
می توانم محل های تزریق داخل جلدی و زیرجلدی را نام ببرم.	۴.۵۲۳۸	۱۸.۷۸۱	.۰۰۰	۱.۵۲۳۸۱
مهارت تزریق داخل جلدی و زیر جلدی را به روش صحیح انجام می دهم.	۴.۵۵۵۶	۲۰.۰۳۱	.۰۰۰	۱.۵۵۵۵۶
می توانم سرم را به شیوه صحیح آماده کرده و قطرات آن را تنظیم نمایم.	۴.۳۳۳۳	۱۴.۷۳۱	.۰۰۰	۱.۳۳۳۳۳
رگ گیری به شیوه صحیح را یاد گرفته ام.	۴.۲۸۵۷	۱۳.۶۱۰	.۰۰۰	۱.۲۸۵۷۱
تزریق داخل عضله را به روش صحیح یاد گرفته ام.	۴.۵۲۳۸	۲۱.۴۴۹	.۰۰۰	۱.۵۲۳۸۱
می توانم خون گیری را به صورت صحیح انجام دهم.	۴.۴۶۰۳	۱۸.۰۲۰	.۰۰۰	۱.۴۶۰۳۲
مهارت اندازه گیری قندخون با گلوکومتر را بلد هستم.	۴.۵۰۷۹	۱۷.۸۹۲	.۰۰۰	۱.۵۰۷۹۴

سوال	میانگین	آماره تی	عدد معنی داری	اختلاف میانگین با عدد استاندارد (۳)
می توانم گان و دستکش را به طور صحیح به روش بسته پیپوشم و خارج کنم.	۴.۳۱۷۵	۱۳.۷۹۰	.۰۰۰	۱.۳۱۷۴۶
مهارت شستن دست ها به روش جراحی (اسکراب) را یاد گرفته ام.	۴.۵۰۷۹	۱۷.۲۸۰	.۰۰۰	۱.۵۰۷۹۴

ارزشیابی کارگاه روز سوم

با توجه به نتایج به دست آمده از آزمون تی یک نمونه ای کارگاه روز سوم، میزان میانگین رضایت دانشجویان در رابطه با تمام موضوعات مورد سوال به طور معناداری بالا می باشد که در این میان مفید بودن دوره در آشنای با پرونده و کاردکس بیماران با میانگین ۴,۳۴، یادگیری مراقبت از زخم و پانسمان به شیوه صحیح با میانگین ۴,۳۲، آشنایی با رده های مختلف تیم پرستاری و وظایف آنها با میانگین ۴,۱۳، به طور معناداری بالاترین میانگین را به خود اختصاص داده اند. همچنین آشنایی با شیوه صحیح تجویز دارو به بیماران با میانگین ۳,۵۰، آموختن اختصارات پزشکی با میانگین ۳,۷۶، یادگیری نحوه برقراری ارتباط مناسب با بیمار با میانگین ۳,۸۹ به طور معناداری کمترین میانگین را به خود اختصاص داده اند.

نتایج آزمون تی یک نمونه ای کارگاه مراقبت های پرستاری در پزشکی روز سوم

سوال	میانگین	آماره تی	عدد معنی داری	اختلاف میانگین با عدد استاندارد (۳)
این کارآموزی به خوبی مرا با قسمت های مختلف بیمارستان و بخش آشنا کرد.	۴.۰۳	۸.۸۳۵	.۰۰۰	۱.۰۲۶
در این دوره با رده های مختلف تیم پرستاری و وظایف آن ها به خوبی آشنا شدم.	۴.۱۳	۹.۴۰۸	.۰۰۰	۱.۱۳۲
در این دوره با اختصارات پزشکی بیشتر آشنا شدم.	۳.۷۶	۵.۹۸۴	.۰۰۰	.۷۶۳
این دوره در آشنایی با پرونده و کاردکس بیماران مفید بود.	۴.۳۴	۱۲.۳۶۹	.۰۰۰	۱.۳۴۲
در طول این دوره با برگه های پایین تخت بیمار (علایم حیاتی و...) آشنا شدم.	۴.۰۳	۸.۴۰۳	.۰۰۰	۱.۰۲۶
توانستم نحوه برقراری ارتباط مناسب با بیمار را یاد بگیرم.	۳.۸۹	۶.۳۸۹	.۰۰۰	.۸۹۵
نحوه اندازه گیری علائم حیاتی بیمار را یاد گرفتم.	۴.۰۳	۷.۱۴۹	.۰۰۰	۱.۰۲۶

۰.۵۰۰	۰.۰۰۲	۳.۳۴۰	۳.۵۰	با شیوه صحیح تجویز دارو به بیماران آشنا شدم.
۱.۳۱۶	۰.۰۰۰	۱۲.۲۵۴	۴.۳۲	شیوه صحیح مراقبت از زخم و تعویض پانسمان را یاد گرفته ام.
۰.۹۴۷	۰.۰۰۰	۶.۷۲۶	۳.۹۵	در این دوره خون گیری وریدی و کار با دستگاه گلوکومتر را به طور عملی فراگرفتم.

فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری

در این فصل نتایج به دست آمده از تجزیه و تحلیل‌های آماری به گونه‌ای بیان می‌گردد که سایر دانشگاه‌های علوم پزشکی، بتوانند به نحو مطلوب از نتایج آن استفاده نمایند و بر اساس شرایط خود برنامه‌هایی از این قبیل را اجرا کنند. در سایر دانشگاه‌هایی که ادغام اجرا شده است نیز کم و بیش برنامه‌هایی از این قبیل دیده می‌شود. البته مدل‌های طراحی برنامه در دانشگاه‌ها متفاوت است و به نظر می‌رسد بر اساس شرایط هر دانشگاه برنامه‌ها بومی‌سازی شده‌اند. در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی و دانشگاه علوم پزشکی تهران نیز برنامه‌های ادغام از سال‌ها قبل اجرا شده است که ابعاد و تم‌های اجرا شده در دانشگاه‌های مختلف متفاوت است اما ارزشیابی در مورد کیفیت و تاثیر دروس آداب بر نگرش و عملکرد دانشجویان این دانشگاه‌ها به عمل نیامده است. به عنوان مثال در دانشگاه علوم پزشکی تهران محورهای اصلی دروس آداب پنج‌گانه شامل مهارت‌های برقراری ارتباط، تعهد حرفه‌ای، مهارت‌های تصمیم‌گیری استدلال و حل مساله، مهارت‌های بالینی، رشد فردی و حرفه‌ای می‌باشد که در یک مورد مهارت‌های ارتباطی و مهارت‌های تصمیم‌گیری استدلال و حل مساله (تفکر انتقادی) با دروس آداب هفت‌گانه دانشگاه علوم پزشکی شیراز اشتراک دارد که سیستم ارزیابی در دانشگاه تهران از نوع معیار محور می‌باشد و تصمیم‌گیری در خصوص عملکرد فراگیران بر اساس نظام قبولی، مرزی، ردی می‌باشد اما در دروس آداب هفت‌گانه دانشگاه شیراز ارزیابی به صورت پرسشنامه در مورد کیفیت برگزاری دوره‌ها و رسیدن به اهداف اختصاصی و تاثیر دوره‌ها بر عملکرد و نگرش دانشجویان بعد از هر کارگاه انجام شده است. همچنین برخی از ابعاد دروس آداب به طور جداگانه در برخی از دانشگاه‌ها اجرا و ارزشیابی شده‌اند.

در مطالعه حاضر میزان رضایت کلی دانشجویان از برگزاری کارگاه‌های مهارت ارتباطی، مقابله با استرس، تفکر انتقادی، مراقبت‌های پرستاری در پزشکی و تماس زودرس بالینی بالا بوده است و میزان آگاهی و نگرش دانشجویان نسبت به شغل و حرفه واقعی خود بعد از شرکت در دوره‌های آموزشی بالا رفته است که نشان دهنده نگرش مثبت دانشجویان نسبت به برنامه دروس آداب می‌باشد و همچنین نشان می‌دهد که این برنامه می‌تواند به عنوان یک استراتژی موفق در سایر دانشکده‌های پزشکی و حتی سایر رشته‌های علوم پزشکی اجرا شود. اما میزان رضایت دانشجویان در مورد کارگاه‌های روش مطالعه و یادگیری و روش تحقیق پایین بوده است که این رضایت پایین بیشتر در ابعاد کیفیت بحث‌های کلاسی، میزان برآورده ساختن انتظارات دانشجویان، کیفیت فعالیت‌های گروهی و کیفیت بازخورد‌های ارائه شده بوده است که می‌تواند به علت شیوه‌های آموزشی، نحوه اجرای مدرس و میزان توقعات متفاوت دانشجویان از برنامه باشد اما میزان رضایت دانشجویان در مورد اهداف اختصاصی این کارگاه‌ها بالا بوده است که نشان می‌دهد برگزاری دوره منجر به تحقق اهداف اصلی و کاربردی شده است.

در کارگاه تماس زودرس بالینی دانشجویان گذراندن دوره را به عنوان عامل محرکی برای گذراندن دوره‌های تخصصی پزشکی، ایجاد انگیزه بیشتر نسبت به تحصیل در رشته پزشکی، ایجاد آمادگی ذهنی جهت ورود به دوره بالینی، کسب آگاهی و نگرش در زمینه ارتباط صحیح پزشک و بیمار، شناخت بهتر آنان از رشته تحصیلی خود می‌دانستند. همچنین در مطالعه حاضر شناخت دانشجویان از رشته تحصیلی و نگرش مثبت به حرفه خود بعد از شرکت در دوره افزایش یافته است در حالی که در مطالعه ایمان ادیبی شناخت دانشجویان از رشته تحصیلی و نگرش مثبت او نسبت به حرفه ۱۲ درصد کاهش را بعد از شرکت در دوره نشان داده بود. همچنین در مطالعه حاضر برگزاری دوره منجر به کسب آگاهی و نگرش در زمینه ارتباط پزشک و بیمار شده است. نظرسنجی‌های انجام شده از دانشجویان شرکت‌کننده در این دوره، نشان دهنده رضایت مطلوب آنان بود. دانشجویان بیان کردند که اعتماد به نفسشان به عنوان یک پزشک بالا رفته است. در نهایت نظر به اینکه در این دوره دانشجویان علوم پایه برای اولین بار با بیماران تماس داشته و قسمتی از آینده شغلی خود را به صورت عملی تجربه نموده‌اند، برگزاری دوره برای آنها جذابیتی خاص داشته و اکثراً خواستار حضور بیشتر بالینی و تکرار جلسات تماس با بیمار بودند.

کارگاه مراقبت های پرستاری در پزشکی یکی از ایتام های هفت گانه دروس آداب می باشد که تاکنون برنامه مشابه آن در تم های ادغام افقی یا به صورت جداگانه اجرا نشده است. بعد از گذراندن کارگاه میزان توانایی و رضایت دانشجویان با توجه به اهداف دوره به طور معناداری افزایش یافته است به طوری دانشجویان بالاترین میزان توانایی را در زمینه های آشنایی با پرونده و کاردکس بیماران، شیوه صحیح مراقبت از زخم و پانسمان، مهارت تزریقات داخل جلدی و زیرجلدی و داخل عضلانی و آگاهی از محل آنها، مهارت شستن و ضد عفونی کردن دستها، نحوه باز کردن ست استریل و اضافه کردن وسایل به آن را به دست آوردند که نشان می دهد این دوره می تواند به طور موفقیت آمیز ادامه یابد.

میزان رضایت دانشجویان از برگزاری کارگاه تفکر نقاد به عنوان یکی از ایتام های تم هفتگانه نیز به طور معناداری بالا بوده است به طوری که میزان آشنایی دانشجویان به ترتیب با تعریف، مراحل، کاربرد و اهمیت تفکر انتقادی به طور معناداری بعد از شرکت در کارگاه افزایش داشته است.

همچنین میزان رضایت دانشجویان از کارگاه مقابله با استرس به طور معناداری بالا می باشد و میزان آشنایی دانشجویان بعد از شرکت در کارگاه به ترتیب با نحوه مدیریت زمان، تمرین آرام سازی ذهنی، نشانه های استرس و روش های مقابله با استرس به طور معناداری نسبت به قبل از کارگاه افزایش داشته است.

در رابطه با کارگاه روش تحقیق میزان رضایت کلی دانشجویان از برگزاری دوره پایین بوده است. اما در رابطه با تحقق اهداف کارگاه میزان آشنایی دانشجویان بعد از شرکت در کارگاه به ترتیب در مراحل و انواع روش تحقیق، نوشتن پروپوزال و مقاله، تدوین و اجرای طرح تحقیقی و نحوه چاپ مقاله به طور معناداری نسبت به قبل از دوره افزایش داشته است.

همچنین میزان رضایت کلی دانشجویان از برگزاری کارگاه روش مطالعه و یادگیری پایین بوده است که در رابطه با تحقق اهداف میزان آگاهی دانشجویان بعد از شرکت در کارگاه به ترتیب در نحوه مدیریت زمان، استراتژی های یادگیری، روش های مطالعه و تکنیک های تند خوانی به طور معناداری نسبت به قبل از دوره افزایش داشته است.

میزان رضایت کلی دانشجویان از برگزاری کارگاه مهارت های ارتباطی به طور معناداری بالا بوده است و میزان آشنایی دانشجویان بعد از شرکت در کارگاه به ترتیب در ایتام های مولفه های ارتباط غیر کلامی، ویژگی های ارتباط موثر، انواع شیوه های ارتباط، موانع ارتباط، مولفه های ارتباط کلامی نسبت به قبل از کارگاه افزایش داشته است که این افزایش برای همگی معنادار بوده است اما در رابطه با مولفه های ارتباط کلامی معنادار نبوده است.

نظرات و پیشنهادات

با نگاهی به نقشه جامع علمی کشور میتوان دریافت که برای رشد و پیشرفت همه جانبه بی شک نیازمند طرح و برنامه ای مدون می باشد و با توجه به همه موارد یاد شده می توان دریافت که معرفی برنامه حاضر می تواند در ارتقا کیفیت آموزش پزشکی و نحوه ارزیابی ابعاد متنوع توانمندی های مورد انتظار دانشجویان مفید باشد. این برنامه جزئی از برنامه تحول آموزش است، که در کمیته تحول دانشگاه مطرح شده است مورد تایید قرار گرفته است. از نقاط ضعف فربهی کاریکولوم است که سبب می شود قرار گرفتن برنامه در بین برنامه های دانشجویان فرایند دچار مشکل شود که با همکاری اداره آموزش مرتفع می گردد. با توجه به اصلاح در برنامه آموزش پزشکی و ادغام، این طرح کاملاً اجرایی بوده و قابلیت تعمیم در سطح کلیه دانشگاه های علوم پزشکی کشور را دارد و قابلیت اجرای گسترده و استمرار را خواهد داشت. از آنجا که ارزشیابی در مورد کیفیت دوره ها و اهداف آن از طریق نظرسنجی به وسیله پرسشنامه انجام شده است می توان در ارزشیابی های بعدی کیفیت دوره ها را به وسیله مقایسه نمره های دانشجویان و

نمرات علوم پایه آنان نسبت به دانشجویان گذشته ارزیابی کرد. همچنین می توان به بررسی تاثیرات دوره ها بر عملکرد دانشجویان بعد از ورود به محیط بیمارستان نسبت به دانشجویان گذشته در سال های آتی پرداخت.

